ORTODOKSİA

AHLAKÎ VE DİNÎ RESALE

İMTİYAZ SAHİBİ : HRİSTOPOLİS MİTROPOLİTİ
MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE : FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Ζ' ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1932 ΤΕΥΧΟΣ 82

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
1932

ΤΟ Γ^{ΟΝ} ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ ΦΩΤΙΟΥ ΤΟΥ Β΄.

ΤΗΝ 7ην παρόντος μηνὸς Ὀκτωβρίου εἰσήλθομεν ἐπ' αἰσίοις εἰς τὸ τέταρτον ἔτος τῆς Πατριαρχείας Φωτίου τοῦ Β΄, ὁ Ὁποῖος μὲ τὴν ἀφοσίωσίν Του, τὴν ἀπέραντον, εἰς τὴν ὑψηλήν Του διακονίαν εἶναι λαμπὰς καιομένη ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ἀνύστακτον τοῦ πνεύματός Του, ἡ ταχύτης τῆς σκέψεώς Του, ἡ μόρφωσίς Του, ἡ γοητευτική Του ὁμιλία, τὸ πάθος τῆς καθαριότητος, Τὸν ἀνυψώνει εἰς ὑψηλὴν Προσωπικότητα.

Αἰσθάνεται πολὺ τὰς ἰδέας, ἀγαπᾷ τὰ γράμματα, ἔχει βαθεῖαν κλίσιν πρὸς τὸ βιβλίον, πρὸς τὸν πολιτισμόν, ἀπασχολεῖται διαρκῶς μὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν Ἐκκλησίαν, γνωρίζει τί ὁ Θρόνος ἀπαιτεῖ, καὶ πιστεύει ὅτι ἡ εὐπρέπεια ἀποτελεῖ στοιχεῖον οὐσιῶδες τῆς δημοσίας ζωῆς.

Τίθεται εἰς συμπαθῆ οἰκειότητα μὲ τὸν ἐπισκέπτην Του. Εἰς τὴν Σύνοδον ὁμιλεῖ μὲ ὅλην τὴν ψυχήν Του, μὲ ἐπιμονὴν διὰ τὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι δι' αὐτὴν μία ἐξόρμησις, μία ἀνάβρυσις. Ἀπὸ τὸ Βουκουρέστιον ἔστειλεν εἰς τὴν Αὐστραλίαν τὸν Ποιμενάρχην της. Αἰσθάνεται τὴν ἀσφάλειαν τῶν μεγάλων πεποιθήσεων. Γνωρίζει καθαρὰ τί θέλει καὶ τί δύναται νὰ ἐπιτύχῃ. Συνδυάζει εὐρύτητα ἀντιλήψεων μὲ ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα βαθύ.

Ἔκλεισε τὸ Γον ἔτος τῆς Πατριαρχείας Του, εἰς χρυσοῦς ἔτι κρῖκος τῆς Πατριαρχικῆς Αὐτοῦ διακονίας, καὶ εἶναι λίαν ἐνδεδειγμένον, στοιχοῦντες εἰς ὅσα κατὰ τὰ δύο προηγηθέντα ἔτη ἐπράξαμεν, νὰ ἀνασκοπήσωμεν εὐσυνόπτως καὶ τὰ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πεπραγμένα.

Η ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΣ

Τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ λήγοντος ἔτους ἐπρόκειτο νὰ συνέλθῃ ἡ Προσύνοδος, ἐν ᾗ πᾶσαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι θὰ συναντήσωσιν ἀλλήλας διὰ νὰ ἐξετάσωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὰ μεγάλα τῆς Ὀρθοδοξίας ζητήματα. Εἶχον γίνῃ αἱ δέουσαι προετοιμασίαι. Ἀλλὰ λόγῳ τοῦ ἐμπεριστάτου ἐνίων τῶν κατ' ἀνατολὰς Ἐκκλησιῶν ἐδέησεν ἵνα ἀναβληθῇ ἡ συγκρότησις αὐτῆς. Διὰ τῆς Προσυνόδου θὰ γίνῃ ἓν σπουδαῖον βῆμα εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία χωρήσῃ εἰς ἀνασυγκρότησιν, εἰς μείζονα ἑνότητα καὶ ἐνίσχυσιν, εἰς βαθυτέραν συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς της. Εἶναι ἀνάγκη νὰ αἰσθανθῶμεν βαθύτερον τὴν πραγματικότητά της. Νὰ αἰσθανθῶμεν αὐτὴν ἀστράπτουσαν ἐντὸς ἡμῶν. Ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ καὶ Ἱεράρχαι περιωπῆς καὶ Καθηγηταὶ σοφοὶ καὶ Θεολογικαὶ Σχολαὶ περιφανεῖς, ὥστε νὰ ὑπηρετηθῇ ἀξίως τὸ ἔργον τῶν Συνόδων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μετὰ μεγίστου ἐνδιαφέροντος παρακολουθεῖ τὸ ζήτημα τῆς Πατριαρχικῆς ἐκλογῆς ἐν τῇ Σιωνίτιδι Ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν κατάστασιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀντιοχείας, ἐν ᾗ δὲν ἀποκατέστη εἰσέτι ἡ πλήρης εἰρήνη καὶ ὁμαλότης. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κύπρου, δοκιμασθεῖσαν ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Κύπρῳ γεγονότων, προσέφερε τὴν ἠθικήν του συναντίληψιν.

ΥΨΗΛΟΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΑΙ

Κατὰ μῆνα Μάϊον προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπεσκέφθησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, διελθοῦσαι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, αἱ Α. Α. Μ. Μ. ἡ Βασιλομήτωρ τῆς Ρουμανίας Μαρία καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Βασίλισσα τῆς Γιουγοσλαβίας Μαριώρα. Ἐγένετο εἰς αὐτὰς ἐπίσημος καὶ ἐγκάρδιος ὑποδοχή, ἥτις περιεβλήθη ἐξαιρετικὴν ἐπιβλητικότητα. Αἱ Α.Α.

Μ.Μ. ἐξεδήλωσαν τὴν βαθεῖαν αὐτῶν συγκίνησιν διὰ τὸ προσκύνημα αὐτῶν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον καὶ τὴν γοητείαν των διὰ τὴν γενομένην εἰς αὐτὰς θερμὴν Πατριαρχικὴν δεξίωσιν.

Μετ᾽ ἰδιαιτέρας τιμῆς ἐγένετο δεκτὸς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὁ Ἐξοχώτατος Κυβερνήτης Κύπρου Σὲρ Στόρς.

Ὁ ἐνταῦθα Ἐξοχώτατος Πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας Κόμης De Chambrun ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα κατ᾽ ἐντολὴν τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ διεβίβασε τὰ σέβη αὐτῆς καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν πρόφρονα συμμετοχὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὸ πένθος τῆς Γαλλίας ἐπὶ τῇ δολοφονίᾳ τοῦ Προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας Παύλου Δουμέρ. Εἰς τὴν Α. Ἐξοχότητα ἐπεδαψιλεύθησαν αἱ προσήκουσαι τιμαί.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1931 προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπεσκέφθησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα αἱ παρὰ τῇ ἐνταῦθα συνελθούσῃ Βαλκανικῇ Συνδιασκέψει Ἀντιπροσωπεῖαι: Ἑλληνική, Ρουμανική, Σερβικὴ καὶ Ἀλβανική. Ἐγένοντο τιμητικώτατα δεκταί.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐδέχθη κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων Ἀντιπροσωπείαν τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῶν Ἐπισκόπων Νόβισατ Εἰρηναίου καὶ Τιμὸκ Αἰμιλιανοῦ. Μετ᾽ αὐτῆς ἀντήλλαξε σκέψεις ἐπὶ ζητημάτων ἐκκλησιαστικῶν.

Τὸν Μάϊον περὶ τοὺς ἑβδομήκοντα Ἀχέπανς ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς μεγάλης ἐν Ἀμερικῇ ὁμογενοῦς Ὀργανώσεως Ἀχέπα, ἐλθόντες εἰς Κωνσταντινούπολιν, προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ὑπέβαλον τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰ βαθύτατα σέβη καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ὁμογενῶν διὰ τὴν ἐπιβραβευθεῖσαν αὐτοῖς εἰρήνην καὶ τὴν συντελεσθεῖσαν ἐκκλησιαστικὴν ἀνασυγκρότησιν

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Ἀποκατέστη ἡ εἰρήνη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Αὐστραλίας. Διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ποιμένος της, προσώπου πεπροικισμένου διὰ σπανίων προσόντων, ἔχοντος πεῖραν, δραστηριότητα, λεπτότητα, μειλιχιότητα καὶ ἀγαθότητα, ἡ Μητρόπολις Αὐστραλίας θὰ ἀναγεννηθῇ.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΝ

Σημαντικὸς ἀριθμὸς Οὐκρανῶν Οὐνιτῶν ἐν Ἀμερικῇ ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ ἀπαρχὴν ἐπιστροφῆς πάντων τῶν αὐτόθι Οὐκρανῶν Οὐνιτῶν.

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ τριετίας ἤδη καταρτισθὲν πρόγραμμα ἀποστολῆς ὑποτρόφων τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς εἰς Εὐρώπην καὶ εἰς τὰ Βαλκάνια, ἐφέτος ἐνεκρίθη ὅπως κατόπιν διαγωνισμοῦ ἀποσταλῇ εἷς εἰς Παρισίους. Ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν θὰ συγκεντρωθῶσιν ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας κληρικοὶ οἱ ὁποῖοι καὶ βαθυτέραν ἐπιστημονικὴν εὐρωπαϊκὴν μόρφωσιν θὰ ἔχωσι, θὰ γνωρίζωσι δὲ τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὴν ζωὴν ἑκάστης τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τὰ Λειτουργικὰ Βιβλία περιέχουν ὑπερόχους θησαυροὺς θρησκευτικῆς ζωῆς, θεολογικῆς σκέψεως καὶ ποιητικῆς ἐμπνεύσεως, αἰώνων ὁλοκλήρων τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Γένους μας. Αὐτὸ ἤντλησεν ἐξ αὐτῶν πολλὴν παραμυθίαν καὶ οἰκοδομὴν καὶ ἐντρύφησιν καὶ ἀνύψωσιν. Εἶναι ἀπόκτημα ἐξαίσιον, δόξα ἀπαραμείωτος, τρανὸν μαρτύριον ἐξαιρέτου πολιτισμοῦ. Κεφάλαιον ἀρρήτου συγκινήσεως, λίκνον γενεῶν, χρυσῆ ἅλυσις ἡ ὁποία συνδέει τὴν μίαν γενεὰν μετὰ τῆς ἄλλης. Συνδέει μὲ

τὴν μυσταγωγὸν γοητείαν της τὴν μικράν μας ἡλικίαν μὲ τὴν μεγάλην. Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἤκουσαν οἱ Πατέρες μας ἀκούομεν καὶ ἡμεῖς. Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἠκούσαμεν μικροὶ ἀκούομεν καὶ ὅταν μεγαλώσωμεν. Τὰς αὐτὰς ἁγίας ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. Μὲ τὴν αὐτὴν κατάνυξιν καὶ τὴν ἰδίαν ἀναπόλησιν. Τὸ αὐτὸ θρησκευτικὸν ἄρωμα μᾶς μυρώνει καὶ μᾶς θέλγει τὴν ψυχήν. Τὸ αὐτὸ θρησκευτικὸν θάλπος μᾶς θερμαίνει καὶ μᾶς ἐνισχύει. Τὸ αὐτὸ θρησκευτικὸν φῶς, φῶς ἀμίαντον, μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς ἁγιάζει.

Διὰ τὰ βιβλία αὐτὰ ἡ Ἐκκλησία αἰσθάνεται βαθὺ ἐνδιαφέρον. Ἡ μέριμνά της εἶναι πολύτιμος. Τὰ βιβλία ταῦτα ἐξυπηρετοῦν τὸ τελετουργικόν της μέρος, ἕνα μέρος τῆς ζωῆς της. Ἐσχάτως ἀπεφασίσθη συνοδικῶς ἡ κριτικὴ ἔκδοσίς των. Καὶ ἐξευρέθησαν τὰ πρὸς τοῦτο μέσα. Θὰ χρησιμοποιηθοῦν περισσότερα ἀρχαῖα χειρόγραφα. Συμβολὴ αὐθόρμητος προσώπων τὰ ὁποῖα ἐνέκυψαν εἰς τὴν μελέτην αὐτῶν. Ἔχουν παρεισφρήσῃ ἱκανὰ λάθη. Ἐγένοντο παραλείψεις. Θὰ γίνουν συμπληρώσεις, διορθώσεις. Θὰ γίνουν ἐξηγήσεις, εἰσαγωγαί, ὑπομνήσεις. Θὰ γίνῃ ὅ,τι ἡ Ἐπιστήμη ἀπαιτεῖ καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐγκρίνει. Εἰς πολλὰ ἡ ἔκδοσις θὰ γίνῃ κατὰ στίχους. Ὁ χάρτης, τὰ στοιχεῖα, ἡ παράστασις, θὰ εἶναι ἀνάλογα πρὸς τὸ ὑψηλὸν περιεχόμενον, τὴν πρόοδον τῆς συγχρόνου ἐποχῆς καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ὁποίαν ἐκπροσωποῦν. Ὑπάρχει ἐλπὶς ὅλα αὐτὰ νὰ γίνουν, διότι πρέπει νὰ γίνουν, καὶ Φώτιος ὁ Β΄ ἔχει ὅλον τὸν ζῆλον νὰ γίνουν. Αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην, πονεῖ διὰ τὴν κατάστασιν καὶ ἐνθουσιάζεται διὰ τὴν ὑπόθεσιν.

ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΑΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἐν Λάμπεθ τοῦ Λονδίνου συνῆλθεν ἡ Ἀγγλο-Ὀρθόδοξος Δογματικὴ Ἐπιτροπή. Τὰς δύο Ἐκκλησίας ἐξεπροσώπησαν διακεκριμέναι προσωπικότητες τῆς Ὀρθοδόξου καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἱεραρχίας. Σκοπὸς τῶν συναντήσεων τούτων εἶναι ἡ

μείζων ἀλληλογνωριμία καὶ ἀμοιβαία προσέγγισις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἡ μὲν Ἀγγλικανικὴ Ἱεραρχία γνωρίσῃ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διδασκαλίας, τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὰ ἀκραιφνῆ της αἰσθήματα καὶ τὰς ἀντιλήψεις της διὰ τὴν Ἕνωσιν, οἱ δὲ Ὀρθόδοξοι ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ἐπισήμως μελετήσωσι τὴν Ἀγγλικανικὴν Ὁμολογίαν καὶ σπουδάσωσι τὰ κατὰ τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν.

Διὰ τῶν διαφόρων συναντήσεων τῶν Ὀρθοδόξων μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν προάγεται τὸ πνεῦμα τῆς προσεγγίσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἀμοιβαία αὐτῶν φιλία ἀσφαλῶς μίαν ἡμέραν θὰ τὰς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν Ἕνωσιν, ἀφοῦ ὁ Κύριος ἠθέλησεν ἵνα ἓν ὦμεν. Ἔχοντες τὴν ἀκράδαντον ταύτην πεποίθησιν, δὲν παραγνωρίζομεν οὐχ ἧττον τὰς δυσχερείας τοῦ ἔργου, οὐδὲ ὑπολαμβάνομεν ὅτι τοῦτο εἶναι ζήτημα ὀλίγου χρόνου. Ὁ Κύριος προσηυχήθη πρὸς τοῦτο ἰδιαιτέρως, ἀκριβῶς διότι προέβλεπεν ὅτι ἡ ὑπόθεσις θὰ προσκόψῃ εἰς τὰς ἀδυναμίας τῶν ἀνθρώπων, τὰς στενότητάς των, τὰς οἰήσεις των, τοὺς ἐγωϊσμούς των, τὰς πλάνας των.

Κατὰ Σεπτέμβριον προσῆλθον εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἐπεσκέφθησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ἀφιχθέντες εἰς Κωνσταντινούπολιν, οἱ Ἀγγλικανοὶ Ἐπίσκοποι Γκλῶστερ καὶ Γκίλφορδ, συνοδευόμενοι ὑπὸ Ἀγγλικανῶν Ἱερέων καὶ τοῦ Σὲρ Henry Luun, ἐκδότου τοῦ «Review of the Churches». Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ᾐσθάνθη βαθεῖαν χαράν, διότι ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσῃ προσωπικῶς δύο προσωπικότητας τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἱεραρχίας, ἐργαζομένας μετ᾽ ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τῆς Ἑνωτικῆς Κινήσεως. Κατὰ τὴν μετ᾽ αὐτῶν συνομιλίαν, λόγου γενομένου περὶ τῆς ἰδιαιτέρας ὅλως χαρᾶς τὴν ὁποίαν Ὀρθόδοξοι καὶ Ἀγγλικανοὶ αἰσθάνονται συναντῶντες ἀλλήλους, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἡρμήνευσε τὴν χαρὰν ταύτην ὡς προάγγελον τοῦ μεγάλου γεγονότος τῆς Ἑνώσεως.

ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Περὶ τὸ τέλος Ὀκτωβρίου 1931 ἐγένετο ἐν Βόννῃ ἡ μεταξὺ Ὀρθοδόξων καὶ Παλαιοκαθολικῶν Διάσκεψις, τῆς ὁποίας τὰ Πρακτικὰ ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ «Ὀρθοδοξίᾳ» κατ' Απρίλιον καὶ Μάϊον.

ΤΥΠΙΚΟΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

Συνετάχθη πρὸς ἔκδοσιν τὸ Τυπικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας κατὰ τὰς Πατριαρχικὰς καὶ Συνοδικὰς λειτουργίας καὶ χοροστασίας. Ἐκωδικοποιήθησαν πάντα τὰ Πρωτόκολλα τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Τελετῶν καὶ Ὑποδοχῶν Πατριαρχῶν, Ἀρχηγῶν Κρατῶν, Προέδρων Κυβερνήσεων καὶ Πρεσβευτῶν·

ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΕΙΟΝ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ

Κατεβλήθη ἰδιαιτέρα συστηματικὴ προσπάθεια διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ Κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου Εὐεργέτου Ἀνδρέου Ν. Λαμπαδαρίδου. Δι' αὐτοῦ θὰ ἐνισχυθῇ ἡ παιδεία.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΣΚΕΥΟΦΥΛΑΚΙΟΝ

Τὸ Πατριαρχικὸν Σκευοφυλάκιον ἀναδιοργανοῦται. Περισυλλέγονται κειμήλια τῆς Ἐκκλησίας. Θὰ ἀνατεθῇ δὲ εἰς εἰδικὸν ἐπιστήμονα νὰ μελετήσῃ καὶ ἐκτιμήσῃ αὐτά, πρὸς ἔκδοσιν σχετικοῦ Λευκώματος.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

Φώτιος ὁ Β΄, λίαν εὐαίσθητος εἰς τὸ ὡραῖον καὶ τὴν εὐπρέπειαν, αἰσθάνεται βαθεῖαν τὴν ἀνάγκην νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Πατριαρχικὸν κτίριον τὴν προσήκουσαν παράστασίν του, οὕτως ὥστε ὁ εἰς αὐτὸ εἰσερχόμενος, ὁ προσκυνητής του, νὰ καταλαμβάνηται ἀπὸ δέος καὶ νὰ αἰσθάνηται ἐπιβάλλουσαν τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου.

Κατ' οὐσίαν τὸ σύνολον τῶν κτιρίων τοῦ Πατριαρχικοῦ

Οἴκου, μὲ τὴν ἱστορίαν του τὴν ἁγίαν, τὴν αἴγλην του, τὴν στοχαστικότητά του, τὴν λιτότητά του, τὴν ἀνυπέρβλητον σεμνότητά του, παρουσιάζει βαθεῖαν ἀτομικότητα καὶ χάριν.

Ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο ἔχει ἀνάγκην ἰδιαιτέρας καὶ συντόνου μερίμνης. Τόσον ὁ Πατριαρχικὸς Οἶκος, ὅσον καὶ ὁ Πατριαρχικὸς Ναός, πρέπει νὰ τύχωσιν ἰδιαιτέρας προσοχῆς. Οὐδὲν ξένον πρὸς τὴν αἰσθητικήν, πρὸς τὸ μεγαλεῖόν των, πρὸς τὸ περιεχόμενόν των, πρὸς τὸ νόημά των, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐν αὐτοῖς. Τὰ κτίρια, ἡ παράστασίς των, αἱ αἴθουσαί των, οἱ κῆποί των, πρέπει νὰ ἀποκατασταθῶσι σὺν τῷ χρόνῳ προσηκόντως, νὰ διατηρηθῶσιν ἀξιοπρεπῶς. Τὰ πάντα ἐν αὐτοῖς δέον νὰ ἔχωσι τὸν τόνον τοῦ ὡραίου, τοῦ ἱεροῦ, τῆς σεμνότητος, τοῦ πολιτισμοῦ. Νὰ ἐξυπηρετοῦν τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ὡραιότητα τῆς ὑψηλῆς των ἰδέας, τῆς τετιμημένης ἱστορίας των.

Ἰδίαις δαπάναις ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκεύασε καὶ ηὐτρέπισε τὰ ἰδιαίτερα Πατριαρχικὰ Δώματα. Ἐκόσμησε τὴν Αἴθουσαν τῆς Παναγίας μὲ εἰκόνας τῶν ἓξ Πατριαρχικῶν Ναῶν, ὁπόθεν διὰ μέσου τῶν αἰώνων διῆλθε τὸ Πατριαρχεῖον. Οὕτω σήμερον ἡ Αἴθουσα αὕτη ἔχει ἕνα περιεχόμενον, ἕνα νόημα, καὶ ἀποτελεῖ διδασκαλίαν εἰς τὸν εἰσερχόμενον εἰς αὐτήν, τὸν περιεργαζόμενον αὐτήν, τὸν προσκυνητὴν καὶ τὸν ξένον.

*
* *

Οὕτως ἡ Πατριαρχεία Φωτίου τοῦ Β΄ χωρεῖ εἰς ἀνασυγκρότησιν τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διατήρησιν τοῦ γοήτρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, χρησιμοποίησιν τῶν ἠθικῶν του κεφαλαίων, εἰς παρακολούθησιν τῆς θέσεως καὶ καταστάσεως τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐπικοινωνίαν καὶ συνεργασίαν μετ' αὐτῶν, πρὸς σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν τῆς ἑνότητος αὐτῶν.

Ἡ Ἱστορία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι μεγάλη καὶ ἁγία. Πρέπει νὰ τὴν μελετήσωμεν. Ὑπάρχουν πολλὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἐγράφησαν. Ἀναμένουν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ τὰ διαισθαν-

θοῦν καὶ θὰ τὰ ἀγαπήσουν, διὰ νὰ τὰ φέρουν εἰς φῶς. Φώτιος ὁ Β΄ αἰσθάνεται βαθεῖαν κλίσιν πρὸς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἔχει ἰδίαν βιβλιοθήκην πλουσίαν εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας. Προσπαθεῖ νὰ ἀνάψῃ τὸ ἐνδιαφέρον εἰς ὅσους ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῶν λογίων προσέρχονται καὶ συνομιλοῦν μετ' Αὐτοῦ. Παροτρύνει καὶ ἐνθαρρύνει σχετικὰς ἀπασχολήσεις καὶ δημοσιεύσεις.

Ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ὡς Πρωτοθρόνου εἶναι λεπτή. Ἡ ἀποστολή της σοβαρά. Ἀπαιτεῖ βάθος σκέψεως, ἄγρυπνον προσοχήν, ἐνθουσιώδη ψυχήν, δραστηριότητα ἐντατικήν· ἐθελοθυσίαν. Φώτιος ὁ Β΄ εἶναι εἰς τὸ ὕψος τῆς θέσεώς Του, τῆς ἀποστολῆς Του, τῆς διακονίας Του. Εἶναι ἀφωσιωμένος ὁλοψύχως εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ μόνον τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὸ ἀγαθόν της, εἰς τὸ ἔργον της, εἰς τὴν δόξαν της.

Φανάριον.
7/10/32.

† Ο ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Η Γη ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ

Ἐν σεμνότητι ἑωρτάσθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ Γη Ἐπέτειος τῆς Πατριαρχικῆς ἐκλογῆς Φωτίου τοῦ Β΄. Τὴν πρωΐαν ἡ Ἱεραρχία προσῆλθεν ἐν σώματι καὶ ἐχαιρέτησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα. Προσεφώνησεν Αὐτῇ ὁ Α΄ τῇ τάξει Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαρείας Καλλίνικος. Ηὐχαρίστησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης καὶ ηὐχήθη τὰ προσήκοντα. Ἡ Πατριαρχικὴ Αὐλὴ ὑπέβαλε τὰ εὐλαβῆ αὐτῆς σέβη, προσφωνήσαντος τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντος Μητροπολίτου Λαοδικείας Δωροθέου. Ἀπήντησε καταλλήλως ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐκφράσασα τὴν εὐαρέσκειάν Της καὶ εὐχηθεῖσα εἰς πάντας ἐνίσχυσιν παρὰ Θεοῦ. Προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα οἱ Ὀφφικιάλοι, ὁ Σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου Αἰμιλιανὸς μετὰ τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου, ἱκανοὶ ἐκ τῶν ἐπισήμων, Δημοσιογράφοι, ὁ Κλῆρος τῆς

Ἀρχιεπισκοπῆς, τὰ Κοινοτικὰ Σωματεῖα καὶ ἔγκριτοι ὁμογενεῖς. Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη Πατριαρχικὴ Τράπεζα ἐν ᾗ παρεκάθησαν οἱ Ἱεράρχαι καὶ οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας.

Προσφώνησις Ἁγίου Καισαρείας.

Παναγιώτατε,

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς τρίτης ἐπετείου ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος εἰς τὸν ἔνδοξον Ἀποστολικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, τὰ μέλη τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ὑποβάλλουσιν εὐλαβῶς τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν καὶ εὔχονται τῷ Ὑψίστῳ ὅπως διατηρῇ Αὐτὴν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐνιαυτῶν ἀσινῆ καὶ ἀκλόνητον ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πρὸς δόξαν τοῦ ἁγίου αὐτοῦ Ὀνόματος καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἁγίας Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἅγιοι Ἀδελφοί,

Εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ τῇ χορείᾳ καθόλου τῶν σεβασμίων Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου διὰ τὰς θερμὰς εὐχὰς ἐπὶ τῇ συμπληρώσει, τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ, τοῦ τρίτου ἔτους τῆς ταπεινῆς ἡμῶν Πατριαρχείας καὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ τετάρτου ἔτους αὐτῆς καὶ μετὰ συγκινήσεως ἐκφράζομεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς πάντας διὰ τὰ αἰσθήματα καὶ τὴν συνεργασίαν ἣν πάντες μετὰ ἀδελφικῆς προθυμίας παρέχετε ἡμῖν πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν ἱερῶν καὶ ὑψηλῶν Πατριαρχικῶν καθηκόντων πρὸς τὸν Θρόνον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Εἴθε ὁ Κύριος, ἀδελφοί, εἰσακούων ἡμῶν τὰς εὐχάς, νὰ σκέπῃ πάντας ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων Του, νὰ φωτίζῃ ἡμᾶς ἄνευ διαλείμματος φωτισμὸν γνώσεως καὶ σοφίας, νὰ ἁγιάζῃ ἡμῶν τὰς σκέψεις καὶ νὰ ἁγνίζῃ ἡμῶν τὰ αἰσθήματα ἵνα ἁγίως καὶ ἀσπίλως ἐπιτελῶμεν τὴν με-

γάλην ἡμῶν διακονίαν, εὐλογῶν ἅμα πάντας, ὥστε νὰ ζῶμεν προσηλωμένοι νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ τῇ ἀγάπῃ πρὸς τὸ ἅγιον Αὐτοῦ θέλημα καὶ πρὸς δόξαν Αὐτοῦ καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἧς ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ εἶναι δόξα καὶ τιμὴ τῆς ὅλης Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Εὐχόμενοι δὲ καὶ ἡμεῖς πᾶσιν ὑμῖν ἀδιάσειστον καὶ ἀκλόνητον ὑγείαν πρὸς συνέχισιν τῶν πόνων ἡμῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, πεποίθαμεν εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ ὅτι τὸ νέον τοῦτο τῆς ταπεινῆς ἡμῶν Πατριαρχείας καὶ τῆς καθόλου ἁγίας ἡμῶν συνεργασίας ἔτος ἔσται ἔτος εἰρήνης βαθείας καὶ ἀνακουφίσεως διὰ τὸν κόσμον, νέου δὲ κύρους καὶ ζωῆς διὰ τὸν Θρόνον, τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ὀρθοδοξίαν.

Μετὰ τῆς εὐχῆς ταύτης, τῆς θερμῆς καὶ διαπύρου, ἀσπαζόμεθα πάντας ὑμᾶς ἐν φιλήματι ἁγίῳ καὶ πέμπομεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ καὶ πᾶσι τοῖς μακρὰν ἡμῶν ἀδελφοῖς, τοῖς τὸν ἅγιον ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἀγῶνα ἀγωνιζομένοις, τὸν ἐν Κυρίῳ ἀσπασμὸν ἡμῶν καὶ τὸν χαιρετισμόν.

Ἡ προσφώνησις τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντος.

Παναγιώτατε,

Τρεῖς λαμπραδάμαντες χύνουν τὸ ὡραῖόν των φῶς τὴν ἐπίσημον αὐτὴν ἡμέραν πέριξ Σου. Εἶναι τὰ τρία ἔτη τῆς λαμπρᾶς Σου Πατριαρχείας, τὰ ὁποῖα ἀπεθησαυρίσθησαν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τῆς αἰωνιότητος.

Τὴν ἀνατολὴν δὲ τοῦ νέου Σου ἔτους σήμερον ἔρχονται νὰ χαιρετήσουν ὁλόθυμοι καὶ οἱ Πατριαρχικοί Σου ὑπάλληλοι, ἡ Αὐλή Σου, καὶ νὰ ὑποβάλουν τὰς εὐλαβεῖς των προσρήσεις, τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀφοσιώσεώς των καὶ τοῦ σεβασμοῦ των. Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἡγῶμαι αὐτῶν.

Παρακολουθοῦν μὲ ἐνθουσιασμὸν τὸ ὑψηλόν Σου ἔργον, τὰς ἡμέρας Σου, τὰς αἰθρίας, τὰ ἔτη τῆς Πατριαρχείας Σου, τὰ πλημμυρισμένα ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἀνυστάκτου

διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐνδιαφέροντός Σου, ἀπὸ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην Σου, τὴν ἀπέραντον, ἀπὸ τὴν ἀκατάβλητόν Σου δραστηριότητα, ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν Σου καὶ τὴν βαθύτητά Σου. Αἱ ὧραί Σου εἶναι ζυμωμέναι μὲ τὸν κάματόν Σου καὶ τὸν ζῆλόν Σου, τὸν ἄγρυπνον, διὰ τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτὴ εἶναι ἐξησφαλισμένη. Ἐν τῷ σεπτῷ προσώπῳ τῆς ὑψηλῆς Σου φυσιογνωμίας ἔχει τὸν ὕπατον φρουρόν της καὶ μυσταγωγόν, κύκλῳ τοῦ ὁποίου θὰ ἱστάμεθα πάντοτε οἱ πάντες, ὡδηγημένοι ἀπὸ τὸ φωτεινόν Της παράδειγμα.

Αὐτὴν νὰ χαρίζῃ ὁ Κύριος εἰς τὴν Ἁγίαν του Ἐκκλησίαν ἐπὶ μακροὺς χρόνους! Γένοιτο!

Ἡ Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Λίαν ἡμῖν πεφιλημένε ἀδελφέ,
καὶ ἀγαπητοὶ συνεργάται,

Μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως δεχόμεθα τὰς εὐχὰς ὑμῶν ἐπὶ τῇ σημερινῇ ἐπετείῳ τῆς πατριαρχείας ἡμῶν καὶ εὐχαριστοῦμεν ὑμῖν θερμῶς διὰ τοὺς ὡραίους λόγους καὶ τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα μαρτυροῦσι τὴν ἀφοσίωσιν ὑμῶν εἰς τὸ καθῆκον καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ Πρόσωπον ἡμῶν.

Ἐπαινοῦντες καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὸν ζῆλον ὑμῶν καὶ τὴν ἀρετήν, διαβεβαιοῦμεν ὑμᾶς περὶ τῆς ἀναλλοιώτου ἀγάπης καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος ἡμῶν πρὸς πάντας καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος ἐνισχύσῃ ὑμᾶς διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς καλλιτέρας αὔριον δι' ὅλους ὑμᾶς, ἐφ' ὅσον πάντες εἶσθε ἄξιοι τοιαύτης.

Εὐχαριστοῦντες ἰδιαιτέρως τῇ πεφιλημένῃ ἡμῖν Ἱερότητι αὐτῆς διὰ τὰ πρὸς ἡμᾶς αἰσθήματα καὶ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας, καὶ πᾶσιν ὑμῖν γενικῶς, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἔργον ὑμῶν τὴν εὐλογίαν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν θείαν ἀρωγήν.

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Έναρξις μαθημάτων. — Τῇ 3ῃ λήξαντος μηνὸς Ὀκτωβρίου ηὐλογήθη διὰ τῆς νενομισμένης τελετῆς ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων. Ταύτης προέστη ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σάρδεων καὶ Πισιδείας Γερμανός, παρέστησαν δὲ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Καισαρείας Καλλίνικος, Ἐφέσου Ἀγαθάγγελος, Νικαίας Βενιαμὶν καὶ οἱ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς. Μετὰ τὴν ἱεροτελεστίαν, ὁ Σχολάρχης Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου Αἰμιλιανὸς ἀπήγγειλε τὸν κατωτέρω καταχωρούμενον λόγον, μεθ' ὃν ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ γραμματέως οἱ βαθμοὶ τῆς ἐτησίας προόδου τῶν ἱεροσπουδαστῶν. Τὴν τελετὴν ἐπεσφράγισε διὰ καταλλήλου προσφωνήσεως ὁ Σεβ. ἅγιος Πρόεδρος. Ὁ ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου ἀπαγγελθεὶς παραινετικὸς λόγος ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,

Ἐλλογιμώτατοι κύριοι συνάδελφοι!

Εὐχαριστίαν καὶ αἶνον προσάγοντες τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ καὶ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ ἐπικαλούμενοι χωροῦμεν ἤδη μετ' ἐλπίδων χρηστῶν καὶ ἐν ἱλαρότητι προσώπου ἐπὶ τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα. Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῆς χαρᾶς ἡμῶν ταύτης καὶ τῆς ἐλπίδος πρόξενος. Αὐτοῦ ἡ πανσθενουργὸς δύναμις καὶ χάρις εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν, διδασκόντων καὶ διδασκομένων, δόκιμον ἀποφαίνουσα τὴν ταπεινὴν διακονίαν, τήν τε μέλλουσαν καὶ τὴν παροῦσαν, ἣν προσφέρομεν τῇ Ἁγίᾳ Αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ.

Φίλοι ὁμιληταί! Ἐν βαθείᾳ συναισθήσει τῆς ἁγιότητος καὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ ἔργου ὑμῶν, χωρεῖτε πάντοτε μετ' ἐνθέου ζήλου καὶ ἀκραιφνοῦς χαρᾶς εἰς τὸ στάδιον τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἠθικῆς ὑμῶν διαπλάσεως. Ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ἔχετε ὑπ' ὄψει τὸν ἰδιάζοντα χαρακτῆρα τοῦ μαθητικοῦ ὑμῶν ἀγωνίσματος. Εἶνε τὸ στάδιον τῆς προετοιμασίας εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ θεοσύστατον ὑπούργημα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λειτουργοῦ καὶ ποιμένος. Εἶνε ἡ πολύτιμος ἐκείνη περίοδος τῆς ζωῆς ἡμῶν, καθ' ἣν διὰ καταλλήλου μορφώσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως ὀφείλετε νὰ ἀποτυπώσητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ νὰ ἀφο-

μοιώσητε τοὺς χαρακτῆρας τοῦ γνησίου ποιμένος, ὅστις κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον, τὸν γνήσιον τοῦτον τύπον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ποιμένος, ὀφείλει νὰ εἶναι «καὶ σεμνὸς καὶ ἄτυφος, καὶ φοβερὸς καὶ προσηνής, καὶ ἀρχικὸς καὶ κοινωνικός, καὶ ἀδέκαστος καὶ θεραπευτικός, καὶ ταπεινὸς καὶ ἀδούλωτος, καὶ σφοδρὸς καὶ ἥμερος».

Ἰδού, ἐν ὀλίγαις ἀλλ' ἁδραῖς λέξεσι, τὸ ὑπούργημα εἰς τὸ ὁποῖον καλεῖ ὑμᾶς ἡ Ἐκκλησία καὶ προπαρασκευάζει ἡ τροφὸς Σχολή, ὑπούργημα δυσχερὲς μὲν καὶ ὑπεύθυνον ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ κοινωφελὲς καὶ πάσης τιμῆς ἄξιον. Πρὸς τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα τῆς μελλούσης ὑμῶν διακονίας θὰ προσαρμόσητε ἑαυτούς, ἐὰν τὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ μαθητείαν ὑμῶν αἰσθάνησθε ὥς τινα κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ἄνωθεν. Ἰσχύει καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὅ,τι εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς μαθητάς, προαναγγέλων τὰς δυσχερείας τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου: Ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω.

Μόνον οἱ εἰλικρινῶς ποθοῦντες νὰ διακονήσωσι τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, μόνοι οἱ εἰς αὐτοθυσίας πρόθυμοι, ἂς ἀποδυθῶσιν εἰς τὴν ἀναγκαίαν προετοιμασίαν. Διὰ τοὺς τοιούτους δὲν ὑπάρχει ἀληθῶς στάδιον ἁγιώτερον καὶ κοινωφελέστερον τῆς ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Σχολῇ προετοιμασίας διὰ τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ δρᾶσιν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ Λειτουργοῦ τοῦ Ὑψίστου. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω. Ὁ αἰσθανόμενος τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἐπαρκεῖς εἰς ἀγῶνας πνευματικούς, ὁ θέλων νὰ ὑπηρετήσῃ τελεσφόρως τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ, ἂς χωρήσῃ μετὰ θάρρους εἰς τὸν προκείμενον ἀγῶνα. Εἴ τις δὲ νωθρὸς καὶ ῥάθυμος, εἴ τις ἀσταθὴς τὴν ἀπόφασιν καὶ περὶ τὰ κοσμικὰ ἐπτοημένος, ἂς ἀποχωρήσῃ τοῦ σταδίου.

Προσαρμόσατε ἑαυτοὺς πρὸς τὸν ὅλον διοργανισμὸν τῆς Σχολῆς. Ἐν αὐτῷ θὰ εὕρητε τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κρίνονται ἀπαραίτητα διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ μέλλοντος λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ κοινοβιακὸν σύστημα καὶ ἡ καθ' ἡμέραν προσευχή, ἡ ποικιλία τῶν μαθημάτων καὶ ἡ κληρικὴ περιβολή, εἶναι ὡς τόσα μορφωτικὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Σχολὴ στοχάζεται τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς προορισμοῦ, τῆς ἀναδείξεως τουτέστι τῶν τροφίμων αὐτῆς εἰς ὑπηρέτας ἀνεπαισχύντους τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, εἰς ἀληθεῖς διδασκάλους τῆς κοινωνίας, εἰς ἀσφαλεῖς ὁδηγοὺς τῆς λογικῆς τοῦ Χριστοῦ ποίμνης. Τὸ ὡραῖον καὶ εὐγενὲς τοῦτο ἰδεῶδες τῆς Σχολῆς καλεῖσθε νὰ ἐνσαρκώσητε, ἀγαπητοὶ μαθηταί, καταρτίζοντες ὁσημέραι ἑαυτοὺς ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν στοργικὴν μέριμναν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν χειραγωγίαν τῶν καλῶν ὑμῶν διδασκάλων.

Ὅσοι λοιπὸν παλαιοὶ καὶ τῶν μαθητικῶν ὑποχρεώσεων ἔμπειροι

καὶ ὅσοι τὸ πρῶτον ἤδη συγκαταριθμεῖσθε τῇ σχολικῇ ἡμῶν οἰκογενείᾳ μετ' ἀγάπης εἰσέλθετε εἰς τὸ στάδιον τῶν πνευματικῶν ἀγώνων. Ἔχετε πάντοτε ἐν νῷ τὴν ὑψηλὴν κλῆσιν εἰς ἣν ἐκλήθητε καὶ στήκετε ἑδραῖοι ἐν αὐτῇ, μήτε ὑπὸ τῆς πρὸς τὴν ὕλην φορᾶς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἑλκόμενοι, μήτε περὶ πράγματα ἀλλότρια πρὸς τὸν προορισμὸν ὑμῶν ἐνδιατρίβοντες. Τηρεῖτε μετ' εὐλαβείας τὰς σεμνὰς παραδόσεις τῆς Σχολῆς καὶ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν πολύτιμον ταύτην κληρονομίαν τοῦ παρελθόντος, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἀσφάλειαν τοῦ παρόντος καὶ τὴν ἐγγύησιν τοῦ μέλλοντος. Ἔχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι εἴπερ ποτὲ σήμερον ἐπιβάλλεται εἰς τὸν κληρικὸν ἡ μόρφωσις καὶ δὴ ἡ πολυμερής, παρακολουθεῖτε μετ' ἐπιμελείας καὶ προσλαμβάνετε πάντα τὰ διδασκόμενα ὑμῖν μαθήματα. Πειθαρχοῦντες εἰς τὰς σχολικὰς διατάξεις, εὐπειθεῖς πρὸς τοὺς ἀνωτέρους, σεμνοπρεπεῖς καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Σχολῆς, συμπεριφέρεσθε πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἀξίως τοῦ σεμνοῦ καὶ τετιμημένου ὀνόματος αὐτῆς. Προσηνεῖς καὶ φιλάδελφοι ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους ἀναστροφῇ ἔχετε πάντοτε ὡς κανόνα τοῦ βίου ὑμῶν τὴν ἀγάπην, ἥτις εἶναι τὸ σοφώτερον καὶ δραστικώτερον μέσον ἐν τῇ διευθετήσει πάσης διαφορᾶς. Ἐπὶ πᾶσι δὲ εὐσεβοῦντες πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εὐγνωμονοῦντες πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἥτις διὰ θυσιῶν βαρυτάτων ἀγωνίζεται νὰ διατηρῇ ἀμείωτον τὸ ἔλαιον τῆς πνευματικῆς ταύτης λυχνίας, φιλοτιμεῖσθε νὰ ἀναδειχθῆτε ἀντάξιοι τῶν χρηστῶν αὐτῆς ἐλπίδων.

Κύριος ὁ Θεός, ὁ διὰ τῶν εὐχῶν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εὐλογῶν τὴν εἴσοδον τοῦ νέου τούτου σχολικοῦ ἐνιαυτοῦ, Αὐτὸς ἔσται ἡμῖν ἄχρι τέλους βοηθός, τὴν μὲν τροφὸν Σχολὴν διαφυλάττων ὑπὸ τὴν κραταιὰν Αὐτοῦ προστασίαν, ἡμᾶς δὲ φωτίζων καὶ ἐνισχύων εἰς χριστιανοπρεπῆ καὶ καρποφόρον ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ ἡμῶν.

Οἱ ἐγγραφέντες κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μαθηταὶ ἀνέρχονται εἰς 69, καταγόμενοι 28 ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, 4 ἐκ τῆς Μητροπόλεως Χαλκηδόνος, 2 ἐκ τῆς Μητροπόλεως Δέρκων, 5 ἐκ τῆς Μητροπόλεως Πριγκηπονήσων, 11 ἐκ τῆς Μητροπόλεως Ἴμβρου καὶ Τενέδου, 1 ἐξ Ἱεροσολύμων, 2 ἐκ Σερβίας, 3 ἐκ Κύπρου, 9 ἐξ Ἑλλάδος, 2 ἐξ Ἀμερικῆς καὶ 2 ἐκ Δωδεκανήσου. Ἀπετέλεσαν δὲ 4 τὴν πρώτην τάξιν, 6 τὴν δευτέραν, 17 τὴν τρίτην, 18 τὴν τετάρτην, 9 τὴν πέμπτην, 9 τὴν ἕκτην καὶ 6 τὴν ἑβδόμην.

Ρασοφορία. — Τῇ 16ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, κατὰ τὴν θ. λειτουργίαν ἐγένετο ἡ ἐν καιρῷ ἀποφασισθεῖσα ρασοφορία τῶν μαθητῶν τοῦ θεολογικοῦ τμήματος. Τῆς τελετῆς προέστη ὁ Σχολάρχης, ὅστις καὶ ἀνέγνω τὴν ἐπὶ τούτῳ καθιερωμένην εὐχήν.

Ἡ πρὸς τὸ κήρυγμα ἄδεια. — Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, συμπιπτούσῃ τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ζ´ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, συνῳδὰ τῇ κρατούσῃ ἀνέκαθεν ἐν τῇ Σχολῇ τάξει, ὁ Σχολάρχης διὰ καταλλήλου προσλαλιᾶς παρέσχεν εἰς τοὺς τελειοδιδάκτους τὸ δικαίωμα τοῦ κηρύττειν τὸν θεῖον λόγον καὶ ἐκλήρωσε τὰ θέματα τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων. Ἡ προσλαλιὰ ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Μετ' ἐλπίδων χρηστῶν καὶ ἐκδηλώσεων χαρᾶς καὶ ἱκανοποιήσεως, φίλοι ὁμιληταί, παρέχει καὶ εἰς ὑμᾶς ἡ Σχολὴ τὸ δικαίωμα τοῦ κηρύττειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Μικρὸν ἤδη ἀπέχοντες τοῦ τέρματος τῶν πνευματικῶν ὑμῶν ἀγώνων, κατηρτισμένοι δὲ ἐπαρκῶς ἐν τῷ εἰδικῷ μαθήματι τῆς ἀπ' ἄμβωνος ρητορικῆς, συγκαταριθμεῖσθε καὶ ὑμεῖς ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης εἰς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ Θείου Λόγου.

Καλεῖσθε διὰ τῆς ἐπισήμου ταύτης πράξεως τῆς Σχολῆς συνεχισταὶ τοῦ κατ' ἐξοχὴν Ἀποστολικοῦ ἔργου, διαγγελεῖς καὶ ἑρμηνεῖς τῶν θείων προσταγμάτων πρὸς τὸν περιούσιον λαόν, κήρυκες τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, τὴν ὁποίαν ἐκράτυναν διὰ τοῦ λόγου καὶ διέδωκαν οἱ Θεοφόροι Ἀπόστολοι καὶ τῶν Θεοσόφων Πατέρων ὁ σύλλογος.

Καὶ δὲν εἶναι τυχαία ἡ σύμπτωσις τῆς ἐπισήμου ταύτης πράξεως τῆς Σχολῆς πρὸς τὴν σημερινὴν Κυριακήν, ἥτις ὡρίσθη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ εἰς τιμὴν καὶ ἀνάμνησιν τῶν Πατέρων τῆς Ζ´ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Οἱ θεσπίσαντες τὰ κατ' αὐτὴν ἠθέλησαν νὰ προβάλωσιν εἰς μίμησιν τῶν ἑκάστοτε τελειοδιδάκτων τῆς Σχολῆς τὴν βαθεῖαν πίστιν, τὴν θερμὴν ἀγάπην καὶ τὸν πεφωτισμένον ζῆλον, ἅτινα διέκριναν τὴν ἐν τῷ κηρύγματι δρᾶσιν τῶν Θεοφόρων Πατέρων.

Πρὸς τὸ ὑψηλὸν καὶ ἀξιομίμητον τούτων παράδειγμα προσανατολίζουσα καὶ ὑμᾶς ἡ Σχολὴ ὑπομιμνήσκει μητρικῶς ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὅσα ἐπωφελῆ καὶ χρήσιμα εἰς τὴν ἱερὰν ὑμῶν διακονίαν.

Ὑφ' οἱασδήποτε βιωτικὰς συνθήκας καὶ ἂν εὑρεθῆτε, ἐν οἱῳδήποτε βαθμῷ τῆς ἱερωσύνης καὶ ἂν διακονῆτε, μὴ λησμονῆτε τὴν ἱερὰν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναλαμβάνετε.

Μὴ παραμελῆτε τὸ ἱερὸν κήρυγμα. Εἶναι ἡ καλλιτέρα καὶ εὐγενεστέρα ὑπηρεσία τὴν ὁποίαν ἔχετε νὰ προσφέρητε εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κοινωνίαν.

Διὰ συντόνου ἐργασίας καλλιεργεῖτε καὶ πολλαπλασιάζετε τὸ τάλαντον, πλουτίζοντες πάντοτε τὴν διάνοιαν διὰ τῶν χρησίμων ἐκείνων γνώσεων, αἵτινες θὰ ἐπαυξάνωσι μὲν τὰ πνευματικὰ ὑμῶν κεφάλαια, θὰ βοηθῶσι δὲ ὑμᾶς νὰ προσαρμόζησθε πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου ζωῆς.

Τὰ συγγράμματα τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας ἔστωσαν προσφιλὲς ὑμῶν μελέτημα. Ἐκεῖ θὰ εὕρητε ὄχι μόνον ὑπέροχα πρότυπα ρητορείας καὶ ὀρθὴν διατύπωσιν τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ καὶ θησαυρὸν βαθείας γνώσεως καὶ πείρας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἐντρυφᾶτε εἰς τὴν μελέτην τῶν Ἁγίων Γραφῶν. Εἶναι τὸ βιβλίον τὸ πάντοτε παλαιὸν καὶ ἀείποτε νεάζον. Εἶναι τὸ βιβλίον τῶν μεγάλων γραμμῶν, τῶν πλουσίων ἐντυπώσεων, τῶν ὑψηλῶν ἐμπνεύσεων, τῶν εὐγενῶν παρορμήσεων. Εἶναι οὕτως εἰπεῖν τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου συναντῶνται καὶ ἀναγνωρίζονται ὁ Θεὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος. Ἐὰν ἔχητε τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν νὰ καταστῆτε δόκιμοι κήρυκες τοῦ Θείου Λόγου, ἐπιδοθῆτε μὲ ἀγάπην εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Ἐπὶ πᾶσιν ἔχετε πίστιν. Ἡ πίστις εἶναι ἡ ἀσφαλεστέρα καὶ θετικωτέρα προϋπόθεσις τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἱεροκήρυκος. Οὔτε αἱ τετορνευμέναι λέξεις, οὔτε αἱ ἔντεχνοι φράσεις, οὔτε τὰ ρητορικὰ σχήματα καὶ τεχνάσματα εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωσι τοῦ σκοποῦ, ἐφόσον ὁ λόγος δὲν εἶναι ἀπόρροια βαθείας πίστεως. Ἐὰν θέλητε διὰ τοῦ κηρύγματος νὰ κινήσητε τὴν βούλησιν εἰς πρᾶξιν, ἐὰν θέλητε νὰ δημιουργήσητε ὄχι στιγμιαίας ἀλλὰ μονίμους ἐντυπώσεις παρὰ τῷ ἀκροατῇ, ἔχετε πίστιν. Ἔχετε πίστιν διὰ νὰ μεταδώσητε πίστιν. Πιστεύετε εἰς ὅσα διδάσκετε καὶ κηρύττετε, καὶ πολιτεύεσθε συμφώνως πρὸς ταῦτα, διὰ νὰ δημιουργήσητε πεποιθήσεις εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν. Μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον θὰ εἶσθε ἀληθεῖς συνεργοὶ Θεοῦ ἐν τῷ ἔργῳ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων».

† ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Α. ΣΙΔΕΡΙΔΟΥ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΙ ΔΕΡΚΩΝ

(783-1925)

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΙ
ΥΠΟ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΑΣΑΠΙΔΟΥ
ΥΠΟΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

[Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου].

1731 ΣΑΜΟΥΗΛ

Ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου ἕως τῆς 24ης Μαΐου 1763, ὅτε ἐξελέγη Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Βυζάντιος, υἱὸς τοῦ Μπασᾶ Γιαννάκη, ὁ Χαντζερῆς «πάσης ἰδέας λόγου ἔμπειρος, πολυμαθέστατος καὶ λέγειν δεινότατος» (Σέργ. Μακρ.). Ὁ Σαμουὴλ καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἔπαυσαν τιτλοφορούμενοι «Δέρκων καὶ Νεοχωρίου», ὑπογραφόμενοι μόνον «ὁ Δέρκων». Κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1746 ἐπὶ Πατριάρχου Παϊσίου Β΄ ἐψηφίσθη ὁ προβιβασμὸς τῆς Μητροπόλεως Δέρκων εἰς τὸν ὄγδοον βαθμὸν τοῦ ἀρχιερατικοῦ καταλόγου, μετὰ τὸν τοῦ Χαλκηδόνος καὶ πρὸ τοῦ τῆς Θεσσαλονίκης· ἐν τῷ κώδικι Κριτίου (Πατριαρχ. ἀρχείῳ) σελ. 485 497 εὕρηται «γράμμα εἴτουν λόγος διεξοδικὸς περὶ τοῦ προβιβασμοῦ τούτου, συγγραφεὶς ὑπὸ τοῦ Δωροθέου, Λεσβίου, διδασκάλου τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς», καὶ ἐν σελ. 498-499 «τοῦ αὐτοῦ κὺρ Δωροθέου ἐν εἴδει ἐγκωμίου λογίδριον πρὸς τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην κὺρ Σαμουήλ». (Ἐκκλ. Ἀλήθεια Β΄ 491). Ὅτι δὲ τὸ τοῦ προβιβασμοῦ μακρότατον ἐν μεμβράναις σιγίλλιον, σωζόμενον ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Μητροπόλεως, ***ἐξεδόθη ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Κυρίλλου Ε΄*** (Σαββ. Ἐπιθ. Κων/πόλει, Α΄ 1877-8 σελ. 188), θεωροῦμεν αὐτὸ ἐπικυρωτικὸν ὑπὸ τούτου, διαδεξαμένου τὸν παραιτηθέντα τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1784 Παΐσιον· ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Σαμουήλ, τῷ 1763 πατριαρχεύσαντος, σιγίλλιον ὑπὲρ τοῦ διαδόχου Δέρκων Διονυσίου, καὶ τὸ τοῦ Θεοδοσίου ἐκδοθὲν κατὰ Μάρ-

τιον, ἰνδ. ϛ′ 1773, ὑπὲρ τοῦ ᾿Ανανίου, διαδόχου τοῦ Διονυσίου (Σαββ. ᾿Επιθ. ἔνθα ἀνωτ.).

᾿Ανακριβῶς ἀνεγνώσθη Δέρκων Μακάριος ἐν σιγιλλίῳ Μαρτίῳ ἰνδ. δ′ 1741 (Κτιτορικὸν. . . . μονῆς. . . . Μεγ. Σπηλαίου ᾿Αθήναις, ͵αωμ′, σελ. 67, ἐξ οὗ Miklosich-Müller Acta Monast. II, σελ. 307) καὶ ὠνομάσθη ᾿Ανανίας ὁ κατὰ τὸ 1742-45 Μητροπολίτης Δέρκων (Νέος ῾Ελληνομνήμ. τόμ. Δ′ σελ. 501). ᾿Ανακριβῶς προσέτι ἀπεδόθη πατριαρχικὸν γράμμα τοῦ Σεραφείμ, ᾿Ιουνίῳ, ἰνδ. ζ′ 1759, τῷ Σαμουὴλ ὡς πατριάρχῃ (Α. Π. Κεραμεύς, Μαυροκ. Βιβλ. Α′ σελ. 177, ἀριθμ. 86).

Κατὰ τὸ ἔτος 1742-1745 ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας καθυστέρει χρηματικὴν ἐπιχορήγησιν τῇ Μητροπόλει ἢ τῷ Μητροπολίτῃ Δέρκων (Νέος ῾Ελληνομν. αὐτόθι σελ. 218-219). ῾Ο διδάσκαλος Δωρόθεος ὁ Λέσβιος προσεφώνησε τὸν Σαμουὴλ πατριαρχεύσαντα τῷ 1763 (Γεδεών, Χρον. Πατριαρχ. ᾿Ακαδ. σημ. ἐν σ. 113). ᾿Ο Σαμουὴλ παρῃτήθη τῆς πατριαρχείας τῇ 5 Νοεμβρίου τοῦ 1768, ἐξορισθεὶς εἰς τὸ ῞Αγιον ῎Ορος· μετὰ διετίαν ἐπετράπη αὐτῷ ἡ ἐν Χάλκῃ διαμονὴ (κατὰ ῾Υψηλάντην ἐν Θεραπείοις, ἰδίᾳ δαπάνῃ 7000 γροσίων)· τῇ 17 Νοεμβρίου 1773 ἐξελέγη τὸ β′ πατριάρχης· παραιτηθεὶς δὲ πάλιν τῇ 24 Δεκεμβρίου 1774, ἐπανῆλθεν εἰς Χάλκην, ἔνθα καὶ ἀπεβίωσε τῇ Κυριακῇ 10 Μαΐου 1775 ἐκ λιθιάσεως καὶ ἐτάφη εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον. ῾Η ἐπιτύμβιος πλὰξ φέρει τὸ ἑξῆς ἐπίγραμμα :

Μνῆμα τόδ᾿ ἀείμνηστον ἔχει κλέος, ὅττι Σαμουὴλ
σῶμα φέρειν ἱερὸν εὔχεται εὐκλεέως.
Φωσφόρος ὅς ζωοῖσι καὶ ἕσπερος ἐν φθιμένοισι
μνημοσύνης σοφίης ἔνδικα φρυκτορέει.
Τοῖον δ᾿ ἡμετέρῃ γενεὴ μέγαν ὀψέποτ᾿ εἶδε
κοίρανον ἀρχιθυτῶν, φέρτατον ἐλλογίμων,
εὖ μάλα ἧς πραπίδεσσιν ἀρηρότα πευκαλίμῃσι,
πεπνυμένον τ᾿ ἀρεταῖς, τλησίπονον καμάτοις,
ἱρῆς τε κλισίης μέγ᾿ ὄνειαρ, ἄεσμά τε πιστῶν·
ὄλβια πάντ᾿ ἔλαχεν, καὶ φθόνον οὐ φέρεται.
ΑΨΟΕ′ Μαΐου ι′.

(Κωνσταντίου, ἐλάσσον. συγγρ., Κων/πόλει, σελ. 158. ῾Υψηλ. τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν σελ. 540).

῾Ο Σαμουὴλ «συνέταξε ρητορικὴν πολύτιμον, παρέφρασε πολλοὺς λόγους τοῦ Δημοσθένους, τὴν πολιτείαν καί τινας διαλόγους τοῦ Πλάτωνος· ἡ συλλογὴ τῶν λόγων, ἡ ἀνταπόκρισις καὶ τὰ ἀπομνημόνευτα αὐτοῦ διετηροῦντο εἰς χειρόγραφα. . . ». ᾿Αντίγραφα ἐδόθησαν τῷ πατριάρχῃ ῾Ιερεμίᾳ τῷ Γ′ (1809-1813) πρὸς ἔκδοσιν (᾿Ιακ. Ρίζου Νερουλοῦ, ῾Ιστορ. τῶν

γραμμ... ἐν Ἀθήναις 1870 σελ. 49,174). Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ Κυριακῇ τῆς Ὀρθοδοξίας 1767, Φεβρ. 25, σώζεται ἐν κώδ. μονῆς Παντελ. 232, (**Λάμπρος**, Κατάλ. κλ. ἀρ. 5739). Ὁ **Γεδεὼν** ἐξέδωκεν 23 ἐπιστολὰς τοῦ Σαμουὴλ (ἐν Ἐκκλ. Ἀληθ. τ. Δ'), συνέταξε δὲ καὶ ἰδίαν βιογραφίαν (Πατριαρχ. Πίν. σημ. 1207, ἐν σελ. 658). Αἱ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Σαμουὴλ συνοδικῶς ψηφισθεῖσαι «διαταγαὶ γάμων» καὶ δύο σχετικοὶ λόγοι αὐτοῦ ἐξεδόθησαν τύποις ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον εἰς ἓν τεῦχος εἰς 8ον σελ. πη' τῷ 1767, παρὰ τῷ τυπογράφῳ «Παναγιώτῃ Κυριακίδῃ τῷ Βυζαντίῳ», παρ' ᾧ καὶ τῷ 1764 εἶχε τυπωθῇ δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν τὸ ψαλτήριον τοῦ Δαυῒδ εἰς 8ον σελ. 4+232, προσφωνηθὲν ὑπὸ τοῦ Ὄχρουλου (Ἀχριδηνοῦ;) Νεοφύτου ἱερομονάχου τῷ Πατριάρχῃ Σαμουήλ, καὶ ἀδείᾳ αὐτοῦ. Ἐν τῷ τίτλῳ λέγεται ὅτι ὁ ἐν Κων/πόλει, ἀπέναντι τῆς ἐν Φαναρίῳ Πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας, οἰκῶν τυπογράφος Παναγιώτης υἱὸς τοῦ Χατζῆ Κυριάκου, ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐτύπωσεν. Ἀμφοτέρων τῶν βιβλίων οἱ τίτλοι ἐν τῷ μέσῳ ξυλογραφικῆς εἰκόνος καὶ πλαισίου εὑρίσκονται.

Μία ἐπιστολὴ «Τῷ... ἄρχοντι μεγάλῳ λογοθέτῃ... Γεωργίῳ Καρατζᾷ Δέρκων ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης χαίρειν» (ἀρχ. Ἀντισθένης οὗ λόγος πολύς, ἀνὴρ τά τε ἄλλα...) ἐν Κώδ. τῆς Χριστ. Ἀρχ. Ἑταιρ. Ἀθηνῶν, 51φ 152α-167β πιθανῶς ἀνήκει τῷ Σαμουὴλ (Δελτίον ς', 1906, Κατάλογος ὑπὸ Βέη).

Ἐν ἔτει 1733 ὁ Σαμουήλ, βοηθείᾳ τοῦ Πατριάρχου Παϊσίου καὶ τῆς Συνόδου, κόπῳ καὶ δαπάνῃ οὐκ ὀλίγῃ προὐκάλεσε τὴν ἔκδοσιν δύο Σουλτανικῶν φερμανίων ἀπὸ 11ης Σεπτεμβρίου καὶ 23ης Νοεμβρίου (τὰ κείμενα ὑπ' ἀρθμ. Β', Γ' ἐν σελίδι 228-230 τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ὑπὸ Εὐγενίου ἱερέως, ἐν Ἀθήν. 1896), ἀναχαιτιζόντων τὴν ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων διεκδικουμένην κυριότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἁγιάσματος τοῦ Μπαλουκλῆ, προστατευομένων ἐν τούτῳ ὑπὸ τοῦ μεγάλου βεζύρου Χεκὶμ Ζατὲ Ἀλῆ πασᾶ καὶ ἐνεργούντων διὰ τοῦ ἀρμενίου Σιρὶν Κάλφα, κτίζοντος εἰς τὴν συνοικίαν τῶν Ἓξ Μαρμάρων τὸ ἐπώνυμον ἐκείνου τζαμίον, συντελεσθὲν ἔτει Ἐγείρας 1147 (4 Ἰουνίου 1735-24 Μαΐου 1736) (Ὑψηλ. τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν σελ. 335, Χατίκατ-ελ-τζεβαμί, Α' 81).

Ὁ Σαμουὴλ εἶχεν ἰδιοκτήτους οἰκίας εἰς Θεραπεῖα, Ταταῦλα καὶ Μπαλατᾶν· τὴν τελευταίαν εἶχεν ἀφιερώσῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ σχολεῖον (Ὑψηλ., τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν σελ. 541,548).

Ἀνώνυμος, ἀποκαλυφθεὶς ὅμως εὐφυέστατα ὑπὸ τοῦ ἔτει 1881 καθηγητοῦ ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ Β. Γεωργιάδου, ὢν ὁ Προϊλάβου Καλλίνικος, τῷ 1756, ἐν χειρογράφῳ 55β Βατοπαιδινῷ ἐκτίθησιν ἐμμέτρως τὰ κατὰ τὸν Μητροπολίτην Δέρκων, ἄνδρα ἐνάρετον μὲν καὶ σπουδαῖον, ὡς λέγει, κατηγορηθέντα ὅμως ἐν μέσῃ ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τοῦ καλοῦ

Πατριάρχου (Κυρίλλου) ὡς αἱρετικὸν καὶ ἀναθεματισθέντα ὡς εἰκονοκλάστην, μεθ' οὗ ὅμως μετὰ ταῦτα ἔν τινι ἐν Θεραπείοις κηδείᾳ, καθ' ἣν ὁ Δέρκων Σαμουήλ, παρόντος καὶ τοῦ Πατριάρχου, ἐξεφώνησε λόγον ἐπιτάφιον «ἔντεχνον καὶ ὡραῖον», παραδόξως συμφιλιοῦται, ὅπερ δυσηρέστησεν ἀρκούντως τοὺς ἐπιτρόπους ('Εκκλ. 'Αλήθ. Α' 1881 σελ. 274 καὶ 275 σημ. β').

1763 - ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΣΑΜΟΥΡΚΑΣΗΣ

'Εγεννήθη τῇ 7 'Ιουλίου 1709 ἐν Θεραπείοις ἐκ πατρὸς ἐκ Χίου ἔνθα μετοικισθεὶς ἐσπούδασεν ἢ ἐμελέτησε κλασσικοὺς συγγραφεῖς καὶ Πατέρας τῆς 'Εκκλησίας ἀποκτήσας θεολογικὰς γνώσεις· ἐχρημάτισεν ἀρχιδιάκονος τοῦ κακῇ μοίρᾳ τετράκις πατριαρχεύσαντος ἀπὸ τῆς 20 Νοεμβρίου 1726 Παϊσίου Β', τυραννικοῦ, φιλοχρημάτου καὶ τὰ πάντα τοῖς πᾶσι διὰ φιλαρχίαν γινομένου (Μαθᾶς Καταλ. Π/χῶν, 'Αθήν. 1884 σελ. 147. Γεδεών, Πατρ. Πίν. σελ. 628). Ὑπὸ τοιούτου πάτρωνος προεχειρίσθη μετὰ τὸν Μάρτιον 1744 (1) εἰς τὴν Μητρόπολιν Χίου, εἰς ἣν προσηρτήθη κατ' 'Ιούλιον 1746 ἡ ἐν Χίῳ Πατριαρχικὴ 'Εξαρχία τῶν χωρίων Πύργου καὶ Βολισσοῦ μετὰ τῆς παρακειμένης νησῖδος τῶν Ψυρῶν (2). Τὸ βεράτιον αὐτοῦ, καταβαλόντος διὰ μὲν πεσκέσιον 6000, διὰ δὲ τὴν προσάρτησιν 2000 ἄσπρων, ἐξεδόθη τῇ 1ῃ Αὐγούστου τοῦ 1746 (3). Ἡ ἱστορία μόνον ἀξιομέμπτους πράξεις αὐτοῦ ἀναγράφει. 'Εσυνέχισε τὰς ἀξιώσεις τοῦ προκατόχου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀποβιούντων μοναχῶν τῆς ἐν Χίῳ «Νέας Μονῆς». Διατελῶν Συνοδικὸς ἐπωφθαλμίασε τὴν Μητρόπολιν Νικομηδείας, κατέτρεξε τὸν Μητροπολίτην αὐτῆς Γαβριήλ, οὗ τὴν καθαίρεσιν μηνὶ 'Ιανουαρίῳ 1745 συνυπέγραψε (4). Θανόντος τοῦ Σουλτὰν Μαχμοὺτ Α' ἀπώλεσεν οὓς εἶχε μεγιστᾶνας προστάτας· ἐνθρονισθέντος τοῦ Σουλτὰν 'Οσμὰν Γ' (13 Δεκεμβρίου 1754), ἐπέτυχε τὴν ἀνανέωσιν τοῦ βερατίου τῇ 25 Μαρτίου 1755. Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1755 ὁ Πατριάρχης Κύριλλος Ε' ἀποκατέστησε τὴν

(1) 'Ανακριβὴς ἡ παραπομπὴ τοῦ 'Αμασείας 'Ανθίμου εἰς σελ. 165 εἰς Γ. Φωτεινοῦ «Νέα Μονή», ἅτε μνεία αὐτόθι Διονυσίου Χίου ἐν Γενουηνσικῷ ἐγγράφῳ. Δεῖται δὲ ἐξακριβώσεως ἡ ἔν τινι χειρογράφῳ βεβαίωσις πράξεως ἔτους 1743, ἰνδ. ιδ', Σεπτεμβρίῳ μηνί, ὑπὸ Διονυσίου Μητροπολίτου Χίου (Χιακὰ Χρονικά, τόμ. Α' 1911).

(2) Ἡ συνοδικὴ Πρᾶξις ἐν σελ. 296 τοῦ ΙΘ' ἔτους (1899) τῆς 'Εκκλησ. 'Αληθείας.

(3) Τουρκικὰ ἔγγραφα ἀφορῶντα τὴν ἱστορίαν τῆς Χίου, ἐν 'Αθήναις 1920, ἀριθμ. 32.

(4) 'Εκκλ. 'Αλήθ. ΙΒ' (1892) σελ. 101-102, 126.

Πατριαρχικὴν ἐν Χίῳ ᾿Εξαρχίαν, ἀκυρώσας τὴν προσάρτησιν· φιρμάνιον δὲ ἀπὸ 11 ᾿Απριλίου 1755 ἐπικυροῖ τὴν ἀποκατάστασιν, καὶ ἕτερον ἀπὸ 3 ᾿Ιουνίου 1755 ἀπαγορεύει τὴν ἀνάμιξιν τοῦ Διονυσίου εἰς τὰς περιουσίας τῶν μοναχῶν τῆς «Νέας Μονῆς» (5). Τῷ 1759, ἐρειδόμενος εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ᾿Αλῆ ἀγᾶ, καποῦ κεχαγιᾶ τοῦ Ραγὴπ πασᾶ, καὶ ὑποσχεθεὶς αὐτῷ 25 πουγγεῖα, ἐπεδίωκε τὴν ἁρπαγὴν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου· ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ Σύνοδος ἀπήλασαν τὸν Διονύσιον εἰς τὴν ᾿Επαρχίαν αὐτοῦ, τὸ δὲ Κοινὸν Ταμεῖον ἐδέησε νὰ πληρώσῃ τῷ ᾿Αλῆ ἀγᾶ τὰ ὑπεσχημένα 25 πουγγεῖα (6). Τῷ 1761, καίτοι ἀπὼν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἀπεπειράθη, ἀνεπιτυχῶς ὅμως, τὴν κατάληψιν τοῦ θρόνου Χαλκηδόνος, εἰς ὃν ἐκ μεταθέσεως ἀπὸ Σερρῶν εἶχε προχειρισθῇ τῇ 25 Μαρτίου ὁ ᾿Ιωαννίκιος. Τὴν δὲ 1ην ᾿Οκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἔλαβε δολίως ἔγγραφον παραίτησιν τοῦ ὑπὸ κηδεμονίαν ὄντος Μητροπολίτου ᾿Εφέσου Ναθαναήλ, ἐλθόντος εἰς τὴν γενέθλιον αὐτοῦ Χίον χάριν νοσηλείας· ἐλθὼν δὲ εἰς Κ/πολιν, ἐπέτυχε δωροδοκήσας νὰ μετατεθῇ τῇ 27 Φεβρουαρίου 1762 (᾿Εκκλ. ᾿Αλήθ. Γ′ σελ. 420) εἰς τὸν θρόνον ᾿Εφέσου (7)· εἰς ἀπαλλαγὴν δὲ ἀπὸ τῶν δικαστικῶν ἀξιώσεων τῶν κηδεμόνων καὶ συγγενῶν τοῦ Ναθαναήλ, προὐτίμησε τὴν παραίτησιν ἀπὸ τοῦ θρόνου ᾿Εφέσου μετὰ τὴν 24ην Μαΐου τοῦ 1763, ὅτε ὑπέγραψε τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Σαμουὴλ (᾿Εκκλ. ᾿Αλήθ. Β′ σελ. 233). Κατ' Αὔγουστον δὲ προήχθη εἰς τὴν ἀπὸ 23ης Μαΐου χηρεύουσαν Μητρόπολιν Δέρκων, καταβαλὼν εἰς τὸν Πατριάρχην Σαμουὴλ 50 ἢ 60 πουγγεῖα, δαπανήσαντα αὐτά τε καὶ ἄλλα ἐξ ἰδίων εἰς τὰ τῆς πατριαρ-

(5) Τουρκικὰ ἔγγραφα κτλ. ἀριθμ. 32, 35, 37. ᾿Εκκλ. ᾿Αλήθ. ἔνθα ἀνωτ.

(6) ῾Υψηλάντης, τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν, σελ. 379.

(7) ῾Υψηλ. αὐτ. σελ. 392-3. Χιακὰ Χρονικὰ Β′ (1914) σελ. 29. Πουρναρᾶς ἐν ῾Ημερολ. ᾿Ανατολῆς τοῦ 1885, Κ/πόλει, 1884. ᾿Εκ παραδρομῆς ὁ **A. Leval** ἐν τῷ φύλλῳ 7/19 ᾿Απριλίου 1890, συμπληρῶν τὸν κατάλογον τῶν Μητροπολιτῶν Καισαρείας τοῦ ᾿Ανθίμου ᾿Αμασείας, ἐσημείωσε τὸν Διονύσιον Σαμουρκάσην 1762-1764 ὡς Καισαρείας, παραπέμψας εἰς σελ. 153 τοῦ ΙΖ′ τόμου τοῦ Περιοδικοῦ τοῦ ῾Ελλην. Φιλολ. Συλλόγου, ἔνθα οὐδὲν λέγεται. ᾿Εν συνοδ. ἐγγράφῳ τοῦ ᾿Ιουνίου 1763 Καισαρείας μὲν Παΐσιος, ᾿Εφέσου δὲ Μελέτιος ὑπογράφονται (᾿Εκκλ. ᾿Αλήθ. Δ′ σελ. 558). Φαίνεται ὁ Διονύσιος παρῃτήθη ἀπὸ ᾿Εφέσου ἅμα ἐκενώθη ἡ Μητρόπολις Δέρκων. ᾿Εν τῷ ὑπομνήματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πατριάρχου Σαμουὴλ τοῦ ἀπὸ Δέρκων, Μαΐου 24 τοῦ 1763, ὑπογράφονται ἐν ἄλλοις Χίου Διονύσιος, ᾿Εφέσου Διονύσιος. Καὶ ᾿Εφέσου μὲν ὁ Σαμουρκάσης εἶναι, Χίου ὅμως ἦν ᾿Αγάπιος ὁ ἀπὸ Βιζύης καὶ Μηδείας, ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου 1762-᾿Οκτωβρίου 1763 (᾿Εκκλησ. ᾿Αλήθ. Γ′ σελ. 420).

χείας ἔξοδα. Τὸν προβιβασμὸν τῆς Μητροπόλεως Δέρκων εἰς ὀγδόην τάξιν ὁ Σαμουὴλ διὰ σιγιλλίου ἐπεβεβαίωσε καὶ εἰς τὸν Διονύσιον (8).

Ἡ δρᾶσις αὐτοῦ ὡς Δέρκων ἐξακολουθεῖ ἡ αὐτή· ἐπιστάτης τοῦ Κοινοῦ χρέους διορισθεὶς ἀπέκρυψεν εἰσφορὰν 16 πουγγείων τοῦ Μιτυλήνης, ἐθεωρήθη δὲ ὕποπτος καὶ διὰ τὴν τοῦ Σερρῶν εἰς ἐξακρίβωσιν δὲ ἡ Σύνοδος ἀπέστειλεν ἔξαρχον εἰς Σέρρας· ὁ Διονύσιος βαρυθυμήσας ἔψεξε τοὺς Συνοδικοὺς καὶ κατηγόρησεν ὡς χαριζομένους εἰς πρόσωπα ἐπὶ βλάβῃ τοῦ Κοινοῦ· μομφὰς δὲ κατὰ τοῦ Πατριάρχου Θεοδοσίου, γενομένας ὑπὸ τοῦ Ρεῒζ ἐφέντη ἐξ ἀφορμῆς χρηματικῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἰατροῦ Γεωργίου Χαντζερῆ κατὰ τοῦ Μητροπολίτου Τορνόβου Παρθενίου, ἡ Σύνοδος ἀπέδωκε τῷ Διονυσίῳ, καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τούτου καί τινων ὁμοφρονούντων αὐτῷ ὑπέβαλεν εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πόρταν μαχζάρι ὑπὲρ τοῦ Πατριάρχου. Ὁ Διονύσιος νομίσας ὅτι τὸ μαχζάριον ἦτο κατ' αὐτοῦ, συνέταξεν ἀπολογίαν ἀναιρετικὴν τῶν δῆθεν κατ' αὐτοῦ συκοφαντιῶν τοῦ συνοδικοῦ μαχζαρίου καὶ ἐπέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πόρταν· ὁ Ὑπουργὸς Ἰσμαὴλ βέης, ἀντιληφθεὶς τὴν ἀντίθεσιν, ἀπέστειλε τὸ ἔγγραφον εἰς τὸν Πατριάρχην· ἡ Σύνοδος ἐτιμώρησε τὸν Διονύσιον διὰ περιορισμοῦ εἰς τοὺς Δέρκους, ἔρημον χωρίον τῆς Ἐπαρχίας, ὅπου ἔφθασεν, ἐκδοθέντος Σουλτανικοῦ Διατάγματος, τὴν 14 ἢ 19 Μαρτίου 1772. Ἐκεῖθεν τῇ 23 ἰδίου ἔγραψε πρὸς τὸν Πατριάρχην καὶ τὴν Σύνοδον δηκτικῶς· αὕτη τῷ ἀπήντησε τῇ 3 Ἀπριλίου διὰ κατηγορητηρίου ὑπογραφέντος ὑπὸ 21 ἀρχιερέων· εἰς τοῦτο μακρὰν ἀναίρεσιν ἀνταπέστειλεν ὁ Διονύσιος τῇ 9 Ἀπριλίου, καθαπτόμενος δριμύτατα τοῦ Προύσης Μελετίου (9). Κατ' Αὔγουστον ἐπέτυχεν ἐπάνοδον εἰς τὴν ἐν Θεραπείοις μητρόπολιν· κατ' Ὀκτώβριον ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐν Γενικαπῆ τῆς Πόλεως οἰκίαν αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἀπεβίωσε μετὰ ἓν ἔτος, κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1773.

1766 Δεκεμβρίῳ· ὑπόμνημα Ἱεροσολύμων Ἐφραίμ (Δελικ. Β' 496).

1770 Ἀπριλίῳ· ὑπόμνημα Ἱεροσολύμων Σωφρονίου (αὐτόθι).

1767 «Διαταγαὶ Γάμων», Κ/πόλει 1767, σελ. πα'.

1773 ΑΝΑΝΙΑΣ Ο ΑΠΟ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

Ἄγονος ἀπέβη ἔρευνα ἡμῶν περὶ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ προτέρου βίου αὐτοῦ· ἀνακριβῶς ὁ Δημητρακόπουλος ἐταύτισεν αὐτὸν καὶ τὸν Ἀντιπά

(8) Ὑψηλ. αὐτόθι σελ. 397. Σαββ. Ἐπιθεώρ., Κ/πόλει 1878, Α' σελ. 188.

(9) Τὰ 4 ἔγγραφα ἀνακοινωθέντα ἐν συνεδρίᾳ τοῦ Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγου, ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ ΙΖ' τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ὑπὸ Γ. Πουρναρᾶ ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ Ἀνατολῆς (Α. Παλαιολόγου) τοῦ 1885.

ριον Ἀνανίαν τὸν συγγράψαντα τῷ 1757 τὸ ὀγκῶδες «Σπλάγχνον γραμματικῆς», τὸ ἔτει 1764 τυπωθὲν ἐν Βενετίᾳ (10). Οὗτος ἦτο διάκονος καὶ μουσικὸς καὶ ἐδίδασκε τὰ γραμματικὰ καὶ τὰς λογικὰς τέχνας ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Σχολῇ ἀπὸ τοῦ 1748, ἐπὶ μισθῷ γροσίων 250, τῷ 1752 αὐξηθέντι εἰς 400, καὶ τῷ 1761 ἕως τοῦ 1767 εἰς 500, ὅτε φαίνεται ἀποχωρήσας τοῦ διδασκαλικοῦ σταδίου· ἐφεξῆς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον πληρώνει τὸν φόρον αὐτοῦ (1769-1771), καὶ τῷ δίδει, συνοδικῷ ὁρισμῷ, μηνιαῖον ἔλεος εἰκοσάγροσον μέχρι Μαρτίου 1772 (11). Τῷ 1770 ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Πανάγιον Τάφον (Μετόχιον ἐν Φαναρίῳ) πέντε κώδικας (12). Ἄσχετος ὅθεν οὗτος τῷ ὁμωνύμῳ Ἀγχιάλου, ὑπογεγραμμένῳ εἰς συνοδικὰς Πράξεις Ἰανουαρίου 1759 (13), Ὀκτωβρίου καὶ Δεκεμβρίου 1765 (14), Ἀπριλίου, Ἰουλίου, Σεπτεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου 1766 (15)· ἀλλὰ τῷ 1767 ἀπαντᾷ «Ἀγχιάλου Δανιὴλ ἔχων καὶ τὰς γνώμας» τεσσάρων διαφόρων Μητροπολιτῶν (16)· τούτου δὲ διάδοχος ἐγένετο ὁ τῷ 1773 εἰς τὴν Μητρόπολιν Δέρκων προαχθεὶς Ἀνανίας· ὡς Ἀγχιάλου ὁμόφρων φαίνεται ὢν τῷ Δέρκων Διονυσίῳ, συνυπογράψας τὴν κατὰ τοῦ Πατριάρχου Θεοδοσίου ἀπολογίαν τοῦ Διονυσίου κατὰ Φεβρ. τοῦ 1772 (17), καὶ κατ' Ἀπρίλιον τὸ κατὰ τούτου κατηγορητήριον τῆς Συνόδου (18). Ἡ μετάθεσις τοῦ Ἀνανίου ἀπὸ Ἀγχιάλου εἰς Δέρκων ἐγένετο ἐπὶ ἀθετήσει ὑποσχέσεως δεδομένης τῷ τότε Ποστελνίκῳ Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ ὑπὲρ ἐκλογῆς τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Νικηφόρου εἰς

(10) Ἀνδρ. Δημητρακόπουλος: Προσθῆκαι κτλ. Λειψία 1879 σελ. 105. Ἐν τῷ τίτλῳ λέγεται . . . «συντεθὲν παρὰ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Ἀνανίου Ἀντιπαρίου καὶ διδασκάλου τῆς ἐν Κ/πόλει ἑλληνικῆς ἀκαδημίας».

(11) Ἐκκλ. Ἀλήθ. τ. Κ' (1900), σελ. 346-7. Δαπόντες, Μακραῖος παρὰ Σάθα Μεσ. Βιβλ. Γ' σελ. 128, 129. Ὑψηλάντης, παρὰ Α. Π. Κεραμεῖ, Ἑλλ. κείμ. κτλ. Βουκουρεστίῳ, σελ. 187. Σάθας Ν. Φ. Ἀθήν. 1868, σελ. 606. Ζαβίρας, θέατρον, Ἀθήν. 1872, σελ. 175/6. Κωνσταντίου ἐλάσσονες συγγραφαί, Κ/πόλει, 1866, σελ. 155, 357/8, ἔνθα λέγεται Πάριος. Γεδεών, Χρονικὰ Π. Ἀκαδ., σελ. 155.161.

(12) Α. Π. Κεραμεύς, Ἱερ. Βιβλ. τόμ. Δ', ἐν Πετρουπόλει 1899, ἀρ. 53, 87, 157, 294 καὶ 397. Ἴσως καὶ ὁ 122 ἀνῆκε τῷ αὐτῷ.

(13) Ἐκκλ. Ἀλήθεια Α' σελ. 237, Κ' (1900) σελ. 436.

(14) Αὐτ. τόμ. ΙΘ' (1899) σελ. 481. Δελικάνης, Ἔγγραφα κτλ. τόμ. Γ' σελ. 465.

(15) Αὐτόθι τόμ. Β' 208, 42 (εἰς «τὰς διαταγὰς περὶ γάμων», τυπωθείσας τῷ 1767, ὑπογράφεται ἐν σελ. πα' Ἀγχιάλου Ἀνανίας, ἐπὶ Σαμουὴλ Πατριάρχου συνοδικῶς ληφθείσας), 212, 496 Γ'. 469.

(16) Αὐτ. Γ' 898.

(17) Ὑψηλάντης, τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν, σελ. 477/8.

(18) Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς τοῦ 1885, Κ/πόλει 1884.

καλὴν ἐπαρχίαν· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ὑψηλάντης ἐπίεσε τὸν Πατριάρχην Θεοδόσιον καὶ τὴν Σύνοδον διὰ τοῦ Ρεΐς ἐφέντη, οὗτοι μὲν ὑπεσχέθησαν τὴν Μητρόπολιν Ἀδριανουπόλεως, ἅμα χηρεύσῃ, εἰς τὸν προστατευόμενον αὐτοῦ, ἡ δ' Ἐκκλησία ἐζημιώθη 50 πουγγεῖα (19), ἤτοι 25000 γρόσια.

Ἐπὶ τῇ προαγωγῇ τοῦ Ἀνανίου ἐξεδόθη τὸ γ' σιγίλλιον περὶ τοῦ προβιβασμοῦ τῆς Μητροπόλεως Δέρκων (20)· τούτου τὴν χρονολογίαν ἐσφαλμένως ὥρισεν ὁ διατριβογράφος «1773, Μαρτίῳ ἰνδ. ς'», ἐκλαβών, νομίζομεν, ς' τὸ ἔτος ἰνδ. ἀντί τοῦ ὀρθοῦ ζ' καὶ προσθεὶς τὸ ἔτος 1773 ἀντὶ 1774 εἰς ὃ ἀνήκει ὁ Μάρτιος τῆς ζ' ἰνδ. Ὁ Χαμουδόπουλος, ἴσως λέγει, ὁ Δέρκων ἦτο ὁ συνυποψήφιος Ἀνανίας, ὁ ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1774 (21). Ὁ Ἀνανίας εὑρὼν πλημμελῆ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ προσκυνήματος τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐν Μπαλουκλῆ, προὐκάλεσε συνοδικὴν Πρᾶξιν τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου (1774-1780), κανονίζουσαν τὴν διαχείρισιν, τῷ δὲ 1783 αὐτὸς οὗτος ἀνέλαβεν αὐτήν, συντάξας κώδικας καὶ λογιστικὰ βιβλία· μετὰ ἑπτὰ ἔτη, κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1790, προὐκάλεσε νέαν συνοδικὴν Πρᾶξιν τοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου, παγιώσασαν τὴν κρατοῦσαν τάξιν (22). Ὁ Ἀνανίας κατεκρίθη βαρέως ὡς συκοφαντήσας, εἰσηγήσει τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Στάθη καὶ τοῦ Τορνόβου, τὸν Ἀγαθουπόλεως Μακάριον, ἀπολογηθέντα ἐπὶ Συνόδου, ζημιωθέντα δὲ ὑπὲρ τὰ πέντε πουγγεῖα (23). Ὁ Ἀνανίας ἀπεβίωσε τῇ 25 Μαρτίου 1791 (24). Ὀλίγον πρὸ τοῦ 1780 ἵδρυσε σχολὴν εἰς τὸ χωρίον Πύργος τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ (25).

Ὁ Δέρκων Ἀνανίας ἀπαντᾷ ὑπογραφόμενος εἰς διάφορα συνοδικὰ ἔγγραφα μέχρις Ὀκτωβρίου 1790. Παραδείγματος χάριν:

1774 (Ἐκκλ. Ἀλήθ. Γ' 249).

1775 Ἰουνίῳ (Δελικάνης, Β' 498). Δεκεμβρίῳ (Νέος Ἑλληνομν. ς', σελ. 241).

1777 Φεβρουαρίῳ, ἐπινεμ. β' (Miklosich-Müller, Acta VI σ. 356).

---

(19) Ὑψηλάντης, αὐτόθι σελ. 512.

(20) Σαββ. Ἐπιθεώρ., Α' 1878, σελ. 188.

(21) Ἐκκλ. Ἀλήθεια, τόμ. Β' σελ. 249.

(22) Εὐγένιος, ἡ Ζωοδόχος Πηγή, Ἀθ. 1886, σελ. 90· ἐν σελ. 231-235 ἡ τοῦ Νεοφύτου Πρᾶξις.

(23) Ὑψηλάντης, αὐτ. σελ. 705.

(24) Σάθα, Μεσ. Βιβλ. τ. Γ' σελ. 275.

(25) Γεδεών, Χρονικὰ Πατρ. Ἀκαδ. σελ. 222.

1781 Μαρτίῳ ('Εκκλ. 'Αλήθ. Κ' σελ. 81).

1782 Μαΐῳ (Βυζ. Χρον. 1906 σελ. 76 Act. Mon. Esphigmenou).

1783 'Ιουνίῳ (Δελτ. Α' 285, Β' 43).

1784 Μαΐῳ (Miklosich-Müller. VI σελ. 366). 'Ιουλίῳ (Δελτ. Γ' 701). Δεκεμβρίῳ (Βυζ. Χρον. 1903 σελ. 76 Acta Mon. Xenophon).

1785 (Δελτ. Γ' 476).

1786 Μαρτίῳ (Γεδεών, Παιδ. καὶ πτωχ. σελ. 58). 'Ιουλίῳ (Κτιτορ. Μεγ. Σπηλ. 'Αθήν. ,αωμ', σελ. 99). 'Οκτωβρίῳ (Δελτ. Β' 504).

1787 (Αὐτ. Β' 597). Νοεμβρίῳ (Αὐτ. σελ. 596. Miklosich-Müller, VI σελ. 369).

1788 Σεπτεμβρίῳ (Δελτ. Β' 45). 'Οκτωβρίῳ (Αὐτ. 597).

1789 Μαΐῳ ('Εκκλ. 'Αλήθ. Β' σελ. 263).

'Ανακριβῶς εὕρηται Δέρκων Σαμουὴλ εἰς δύο ἔγγραφα ἐπὶ Πατριάρχου Γαβριὴλ Δ', Φεβρουαρίῳ 1781 καὶ Νοεμβρίῳ 1782 (26) (Δελτ. Β' 498, 504)· Μ. . . λ=Δανιὴλ κατὰ Λάμπρον, 'Ανανίας κατὰ 'Αριστάρχην (Νέος 'Ελληνομν. ἔτος Ε' σελ. 89, 340)· Δανιὴλ τῷ 1784 ἀνέγραψε καὶ ὁ 'Αμασείας ῎Ανθιμος, ἑπόμενος τῷ Σταματιάδῃ, 'Επετ. Σάμου ἐν Σάμῳ 1875, σελ. 130· ἔτι δὲ 'Ανανίας, κατ' 'Ιανουάριον 1792 (Κτιτορ. Μεγ. Σπηλ. σελ. 102), ὅτε δὲν ἦτο ἐν τῇ ζωῇ, καὶ Δέρκων ῎Ανθιμος, κατ' Αὔγουστον 1776 ('Εκκλ. 'Αλήθ. τ. ΚΔ' (1904) σελ. 217).

('Ακολουθεῖ)

(26) Προτέρα δημοσίευσις τοῦ ἐγγράφου ἐν σελ. 64-67 τοῦ «'Αναπληρώματος» (ἐν 'Ιεροσολύμοις, 18 . .), φέροντός τὸ αὐτὸ λάθος.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ

ΑΙ ΑΞΙΩΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

«Ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ (ἐστὲ) πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον ὑπὲρ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος μετὰ πραότητος καὶ φόβου, συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν».

(Α΄ Πέτρου Γ΄).

«Παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, μὴ ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὸ ὑμῖν ἀρέσκον παρ᾽ ἡμῶν ἀκοῦσαι, ἀλλ᾽ ὃ τῷ Κυρίῳ εὐάρεστον καὶ σύμφωνον ταῖς Γραφαῖς καὶ μὴ μαχόμενον τοῖς Πατράσι».

(Βασιλ. κατὰ Σαβελλ.).

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ μέρος μετὰ καὶ τοῦ ἐπακολουθοῦντος Β΄ περὶ τοῦ ΠΑΠΙΚΟΥ ΑΛΑΘΗΤΟΥ συνετάχθησαν ἐπὶ διττῷ συναφεῖ δὲ τῷ σκοπῷ Α΄) **ὅπως διατρανωθῇ τὸ ὅλως ἄμεμπτον καὶ ἀκατάγνωστον τῆς διδασκαλίας τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας**, μὴ διαλειψάσης νὰ στοιχῇ καθ᾽ ἅπαντα αὐτῆς τὰ σημεῖα τῇ ἐντολῇ τοῦ Ἀποστόλου «εἴ τις εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ᾽ ὃ παρελάβετε, κἂν ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ᾖ, ἀνάθεμα ἔστω» (Γαλατ. α΄ 8-9) καὶ Β΄) **ὅπως ἐξαρθῇ ἡ καταδειχθεῖσα πλέον ὑπὸ τῆς ἐλευθέρας ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης τῆς σήμερον κακοδοξία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Παλαιᾶς Ῥώμης**, ἥτις, ἅπαξ ὀλισθήσασα, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἀπὸ τῆς Ὀρθοδοξίας, οὐκ ἄγει ἡσυχίαν εἰς τὸ βάθος τῶν κακῶν οἷς ἐμπέπτωκεν, ἀλλ᾽ ὑπὸ τοῦ βάρους τῶν ἁμαρτημάτων αὐτῆς καμπτομένη καὶ ὠθουμένη οὐ διαλείπει ἔτι καὶ νῦν καθ᾽ ἡμῶν κινουμένη

πολλῷ ρεύματι προσνισσόμενοι
χρυσοῦ καναχῆς χ' ὑπεροπλίαις
μαινόμενα ξὺν ὁρμᾷ (1)

μνήμονες καὶ ὀπαδοὶ τῆς χορῳδίας τοῦ Μεφιστοφιλοῦς τοῦ Faust

le veau d'or est toujours debout
on encense sa puissance
d'un bout du monde à l'autre bout

καὶ διὰ συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν καὶ λιβελλογραφιῶν ἐν ταῖς κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας λοιδορίαις καὶ συκοφαντίαις κυλινδούμενοι (Α' Κορινθ. ε' 8), ὥστε πᾶς λόγος νὰ ἀποβαίνῃ μάταιος καὶ περιττός, περιάγοντες γῆν καὶ θάλατταν καὶ νομίζοντες μέγα τι κατόρθωμα ἂν ἀγρεύσωσιν ἠσθενικός τι προβάτιον ἀλλοτρίας αὐλῆς, ἀφοῦ παρῆλθε πλέον τὴν σήμερον ἡ ἐποχὴ τῆς βίας καὶ τῆς δυναστείας καὶ τῶν ἀπειλῶν, ὡς αὐτοὶ πάλιν Δυτικῶν παῖδες φιλαλήθεις καὶ ἀδέκαστοι ἄνδρες ἀνιστόρησαν τῶν ἰδίων αὐτῶν πατέρων καθεζόμενοι δικασταί, ἀνονήτως ὅμως· ἡ γὰρ κεφαλὴ τῆς παλαιᾶς Ρώμης, κεφαλὴ οὖσα ἀνθρώπου σαρκίνη καὶ ὀστεΐνη προσαράσσουσα τοῖς ἀκραδάντοις θεμέθλοις τῆς μιᾶς ἐκείνης ἐκκλησίας, ἧς κεφαλὴ ὁ Χριστός, ὁ συντρίψας τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀρχαικάκου δράκοντος, ἐξ ἅπαντος μέλλει καταθραῦσαι ὡς σκεῦος κεραμέως τῇ τοῦ θείου λόγου στερρότητι τὴν σαρκίνην καὶ ὀστεΐνην τεχνικὴν κεφαλήν.

Μάτην δὲ συκοφαντοῦσι τοὺς μακαρίους καὶ ἀοιδίμους ἡμῶν προγόνους καὶ ἐξυβρίζουσιν ἡμῶν τὸ γένος ὡς τετυφλωμένον καὶ σχισματικὸν καὶ τὸν κλῆρον ἡμῶν πρὸς τὸν λαὸν καὶ τὸν λαὸν πρὸς τὸν κλῆρον διαβάλλοντες πειρῶνται νὰ ἑλκύσωσι πρὸς τὰς σχολὰς αὐτῶν ὡς οἷόν τε πλείστους παῖδας ὀρθοδόξων.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οὐ παύονται παρενοχλοῦντες ἡμᾶς καὶ προβάλλοντες τοὺς μύθους καὶ τὰς νοθείας αὐτῶν ὡς θέσφατα δόγματα πίστεως (βλέπε καὶ περιοδικὸν Μαΐου τῶν ἐνταῦθα Οὐνιτῶν) συντριβήτωσαν καὶ αὖθις

ἀντιτύπῳ ταντᾳλωθεῖσα πληγᾷ (ἔνθα ἀνωτέρω)

ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἱστορικῆς καὶ δογματικῆς ἀληθείας εἰς προφυλακὴν τοῖς περὶ πλείστου ποιουμένοις τὴν πατρῴαν εὐσέβειαν, ἡμῶν μὲν μὴ ἀρχομένων χειρῶν ἀδίκων κατὰ τὴν ρήτραν τοῦ Πάπα Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου «rixam inferre non volo sed a te veniente non devito ἔριν ἐπάγειν οὐ βούλομαι ἀλλ' ἀπὸ σοῦ ἐπαγομένην οὐκ ἀποκλίνω», ἀλλ' ἐν πλήρει τῆς ἀληθείας ἐπιγνώσει μετὰ καθαρᾶς καὶ ἀδόλου παρρησίας ἀπολογουμένων ἀπολογίαν ἐν Χριστῷ

(1) Σοφοκλ. Ἀντιγόνη.

ὀρθὴν καὶ προσήκουσαν καὶ τῇ ἀδίκως πολεμουμένῃ ὀρθοδόξῳ ἁγίᾳ ἡμῶν μητρὶ ἀναγκαίως ὀφειλομένην· «ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ γὰρ κτήματος τοῦ πατρῴου θησαυροῦ τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας ἑστήκαμεν ἀγωνιζόμενοι» (Μ. Βασιλ. πρὸς Ἰταλοὺς καὶ Γάλλους ἐπισκόπους ἐπιστ. σμγ') καὶ «κρεῖσσον ἐπαινετέος πόλεμος εἰρήνης χωριζούσης Θεοῦ (Γρηγορ. Θεολ.») καὶ «πατέρων γὰρ κακῶς ἀκουόντων, δέδοικα τὸ μὴ ὑπεραγωνίζεσθαι», καθὰ ἔγραφε πρὸς τὸν Πάπαν Νικόλαον τὸν Α' ὁ ἱερὸς Φώτιος.

ΑΙ ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΡΩΜΗΣ

Οὐδένα λανθάνουσιν αἱ ἀδιάλειπτοι ἀπόπειραι τῶν ἐπισκόπων τῆς παλαιᾶς Ρώμης πρὸς ἐπιβολὴν τῶν κυριαρχικῶν αὐτῶν ἀξιώσεων ἐπὶ συμπάσης τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας, δὲν κρίνομεν λοιπὸν ἄσκοπον νὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα μεθοδικῶς κατὰ χρονολογικὴν καὶ ἱστορικὴν τάξιν τὰς ἀποπείρας ταύτας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς ἐπισφραγίσεως αὐτῶν διὰ τοῦ δόγματος τοῦ ἀλαθήτου, τοῦ ἐπιψηφισθέντος ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ 1870 παπικῆς συνόδου τοῦ Βατικανοῦ.

Ὁ ἄξων περὶ ὃν περιστρέφεται τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς ἐκκλησίας εἶναι ἡ ἀξίωσις τῆς ἐπὶ συμπάσης τῆς ἐκκλησίας ἀπολύτου ἐξουσίας καὶ δικαιοδοσίας τῶν ἐπισκόπων τῆς παλαιᾶς Ρώμης. Ἡ ἀξίωσις αὕτη διαλάμπει ἐν παντὶ ρωμαιοκαθολικῷ συγγράμματι, «ὡς αἰθόμενον πῦρ ἅτε» κατὰ τὸν Πίνδαρον, ἥν τινα ἀξίωσιν ὁ ἀββᾶς Foird ἀποκαλεῖ κατ' εὐφημισμὸν le génie de l'autorité. Ἀνοίξομεν ἐπὶ παραδείγματι τὸ προπαγανδιστικὸν σύγγραμμα τὸ κυκλοφορῆσαν παρ' ἡμῖν Les Eglises orientales et les rites orientaux καὶ θὰ ἀναγνώσωμεν τὸν ἀκόλουθον πρώτου μεγέθους μαργαρίτην:

«Τῷ 429 ὁ Πάπας ἐκυβέρνα εἰσέτι ὡς ***ἀναμφισβήτητος κυρίαρχος*** πάσας τὰς χριστιανικὰς κοινότητας τοῦ κόσμου» (an 429 le Pape gouvernait encore en maître incontesté toutes les chrétientés du monde). Ἴλιγγος μὲ κατέλαβεν ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς περικοπῆς ταύτης καὶ ἔτριψα κατ' ἐπανάληψιν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ φόβου μὴ ἤμην θῦμα ὀπτικῆς ἀπάτης, διότι ἀτυχεστέραν ταύτης διαστροφὴν τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας οὐδέποτε ἀνέγνων. Αὕτη ὑπερβαίνει καὶ τὴν τερατολογίαν τοῦ Javer ἐν Vie de Photius ὅστις ὡραματίζετο ὅτι «de la naissance du chistianisme l'orient a été divisé en deux Patriarchats par St. Pierre qui s'était reservé l'occident avec l'autorité universelle sur toute l'Eglise. Le premier siége était donc à Rome, le seconde en Alexandrie, le troisième à Antioche.

Λῆροι ἀνιστόρητοι, στρεβλωτικοὶ τῆς ἀληθείας καὶ ὅλως ἐκ τῆς σφαί-

ρας τῆς φαντασίας καί τῶν ὀνείρων διαπλαττόμενοι, παντελῶς δὲ ἄγνωστοι τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ καὶ μόνον δι' ἀνεπιστήμονας νόας κατάλληλοι.

Ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης λοιπὸν κατὰ τὰς Eglises ἦτο ἀναμφισβήτητος κυρίαρχος σύμπαντος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου τῷ 429 μ. Χ.!!! ἵλεως ἡμῖν γένοιτο ὁ Κύριος.

Ἀλλὰ θὰ προσπαθήσωμεν, ἀποφεύγοντες κατὰ τὸ ἐφικτὸν τὰς δογματικὰς συζητήσεις, νὰ ἐξηγήσωμεν ἱστορικῶς καὶ ἐκ τῶν γεγονότων τὰ πράγματα ὡς ἔχουσι. Διότι ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι φιλοσοφικὸν θεωρητικὸν σύστημα, ἀλλὰ προϊὸν ἱστορικῶν γεγονότων· ἡ δὲ μεγίστη σημασία τῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας ἔγκειται ἐν τούτῳ ὅτι αὕτη ὀρθῶς νοουμένη οὐδὲν ἕτερον ἐστὶ παρὰ διάφορον ὄνομα τῆς ἱστορίας· ἔχοντες ἀείποτε ἐν νῷ τὴν ρήτραν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου «παρακαλοῦμεν ὑμᾶς μὴ ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖτε τὸ ὑμῖν ἀρέσκον παρ' ἡμῶν ἀκοῦσαι, ἀλλ' ὅτι τῷ Κυρίῳ εὐάρεστον καὶ σύμφωνον ταῖς Γραφαῖς καὶ μὴ μαχόμενον τοῖς Πατράσι» (κατὰ Σαβελλ.).

Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΨΥΧΟΣΥΝΘΕΣΙΣ

«Ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ κτήματος τοῦ πατρικοῦ θησαυροῦ τῆς ὑγιαινούσης πίστεως ἑστήκαμεν ἀγωνιζόμενοι» (Μ. Βασιλ. πρὸς Ἐπισκ. Γαλλίας καὶ Ἰταλίας).

Ἡ παγκόσμιος κυριαρχία τῆς εἰδωλολατρικῆς Ρώμης εἶχε τοσοῦτον ἐπίδράση ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν Ρωμαίων ὥστε νὰ πιστεύωσιν ὅτι αὕτη ἀπετέλει τὸν κλῆρον καὶ προορισμὸν αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς·

«tu imperio regere populos Romane
memento, parcere subjectis et debellare
superbos· haec tibi erunt artes»

«Μέμνησο, ὦ Ρωμαῖε, ὅτι σὸς κλῆρος ἐστὶ τὸ διοικεῖν καὶ κυριαρχεῖν τῶν λαῶν, φείδεσθαι τῶν ἡττηθέντων καὶ καταπολεμεῖν τοὺς ἀλαζόνας. Τοῦτο ἐστὶ τὸ ἐπάγγελμά σου» ἔψαλλε κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Αὐγούστου ὁ μέγας λατῖνος ποιητὴς Βιργίλιος. Ἡ ἐθνικὴ αὕτη ἀλαζονεία παρέμεινεν ἀκεραία εἰς τοὺς ἐκχριστιανισθέντας ρωμαίους, ἀποτελέσασα τὴν εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς των λανθάνουσαν καὶ ὑπνώττουσαν συνείδησιν αὐτῶν. Μάτην ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν ἐπιγνώσει διατελῶν τῆς ψυχικῆς αὐτῶν ταύτης καταστάσεως, ἐνουθέτει αὐτοὺς «**μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν**» (Ρωμαίους), ἀπειλῶν ἅμα αὐτοὺς «εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐ-

τοῖς καὶ συγκοινωνὸς τῆς ρίζης καὶ τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι ΟΥ ΣΥ ΤΗΝ ΡΙΖΑΝ ΒΑΣΤΑΖΕΙΣ ΑΛΛ Η ΡΙΖΑ ΣΕ..... (2) ΜΗ ΥΨΗΛΟΦΡΟΝΕΙ ΑΛΛΑ ΦΟΒΟΥ· εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μή πως οὐδὲ σοῦ φείσεται...... ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ» (Ρωμαίους ια΄). Τρομερὰ προφητεία ἐπαληθεύσασα. Καὶ ἀλλαχοῦ δὲ ὁ Ἀπόστολος συνίστα «ἀδελφοὶ μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι γίνεσθε» (Α΄ Κορινθ. α΄). Ὁ Ρωμαϊκὸς ἀταβισμὸς διετήρει τὴν νοσηρὰν κληρονομίαν του, τυχαῖαι δὲ περιστάσεις ἐπηύξανον τὴν νοοτροπίαν ταύτην, αἱ πολυπληθεῖς δηλ. δωρεαὶ αὐτῆς πρὸς τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας περὶ ὧν ὁ Διονύσιος ὁ Κορίνθου τοῖς κατὰ Ρώμην χριστιανοῖς ἐπιστέλλων ἔγραφε περὶ τὸ 170 μ. Χ. «ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ἔθος ἐστὶν τοῦτο πάντας μὲν ἀδελφοὺς ποικίλως εὐεργετεῖν, Ἐκκλησίαις τε πολλαῖς ταῖς κατὰ πᾶσαν πόλιν ἐφόδια πέμπειν, ὧδε μὲν τὴν τῶν δεομένων πενίαν ἀναψύχοντες, ἐν μετάλλοις δὲ ἀδελφοῖς ὑπάρχουσιν ἐπιχορηγοῦντες, δι᾽ ὧν πέμπετε ἀρχῆθεν ἐφοδίων, πατροπαράδοτον ἔθος Ρωμαίων Ρωμαῖοι διαφυλάττοντες· ὃ οὐ μόνον διατετήρηκεν ὁ μακάριος ἡμῶν Ἐπίσκοπος Σωτὴρ ἀλλὰ καὶ ἐπηύξησεν, ἐπιχορηγῶν μὲν τὴν διαπεμπομένην δαψίλειαν τὴν εἰς τοὺς ἁγίους, λόγοις δὲ μακαρίοις τοὺς πεινῶντας ἀδελφοὺς καὶ τέκνα πατὴρ φιλόστοργος παρακαλῶν» (Εὐσέβ. ἐκκλ. ἱστ. Βιβλίον Δ΄ Κεφ. ΚΓ΄), ἀνεμένετο δὲ μόνη ἡ κατάλληλος πρὸς ἐκδήλωσιν εὐκαιρία.

Ἡ πρώτη εὐκαιρία παρουσιάσθη τῷ 176 μ. Χ. Ὁ ἱερὸς Ἱππόλυτος, ἐπίσκοπος τῆς παρὰ τὴν Ρώμην Ὠστίας, μαθητὴς τοῦ Ἀποστολικοῦ πατρὸς Εἰρηναίου καὶ τὸν ὁποῖον ὁ μὲν Ἱερώνυμος κατατάσσει μεταξὺ τῶν κορυφαίων Πατέρων, ὁ δὲ Ἀναστάσιος Βιβλιοθηκάριος ἀποκαλεῖ «ἱερώτατον μέγαν διδάσκαλον καὶ τῆς ἀληθείας πιστὸν μάρτυρα (sacratissimum et magnum doctorem veritatisque testem fidelem)», ἡ δὲ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία γεραίρει ὡς ἅγιον (22 Αὐγ.) καὶ μνημονεύει αὐτοῦ ἐν τῷ κανόνι τῆς λειτουργίας αὐτῆς καθ᾽ ἑκάστην (3), ἐν τῷ κατὰ τὸ 1850 ἀνευρεθέντι συγγράμματί του (ἔλεγχος κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων) περιγράφει μὲ τὰ ζοφερώτερα χρώματα τὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης κατὰ τὴν ἐποχήν του ὡς ἑστίαν αἱρέσεων, ραδιουργιῶν καὶ τοπικῶν παθῶν, διοικουμένην παρ᾽ ἀναξίων αἱρετικῶν καὶ μισθωτῶν παπῶν· «ἐν Ρώμῃ τὰ πάντα

(2) Οὐχὶ δηλ. σὺ Ρώμη βαστάζεις τὴν Ἐκκλησίαν—καθὰ ἀξιοῖς σήμερον—ἀλλ᾽ ἡ Ἐκκλησία βαστάζει σέ (Σύνοδος Βατικανοῦ).

(3) Τὴν κρύπτην τῶν λειψάνων τοῦ Ἱππολύτου ηὐτρέπισε μεγαλοπρεπῶς ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης Δάμασος.

ὠνητά» (Romae omnia venalia) ἀνακράζει καθὼς ἄλλοτε ὁ Ἰουγούρθας.

Σημ. — Οἱ Παπισταὶ καταταραχθέντες ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Ἱππολύτου ἐπενόησαν ***τὸν μῦθον*** ὅτι ὁ Ἱππόλυτος ἦτο σχισματικὸς συμφιλιωθεὶς μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του. Τῆς ἀστηρίκτου ταύτης μυθοπλαστίας ἐφευρέτης ἐγένετο ὁ γεννάρχης τῶν Παλαιοκαθολικῶν Döllinger πρὸ τοῦ χωρισμοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Ρώμης.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ παρουσιάσθη εἰς τὴν Ρώμην ἡ εὐκαιρία. Αἱ Ἐκκλησίαι τότε τοῦ Πόντου, τῆς Μ. Ἀσίας καὶ μετ' αὐτῶν αἱ τῆς Κιλικίας καὶ Μεσοποταμίας, ἀκολουθοῦσαι τὴν παράδοσιν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ἑώρταζον τὸ μὲν Σταυρώσιμον Πάσχα (Μ. Παρασκευὴν) τῇ 14 Νισάν, τὸ δὲ Ἀναστάσιμον τῇ 16 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἐν οἱᾳδήποτε ἡμέρᾳ κἂν συνέπιπτεν ἡ χρονολογία αὕτη, ἐνῷ αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Παλαιστίνης, Αἰγύπτου, Ἑλλάδος καὶ Δύσεως, τὴν μὲν ἡμέραν τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου ἐθεώρουν ἡμέραν πένθους, ἑώρταζον δὲ τὸ Πάσχα τὴν ἐπακολουθοῦσαν Κυριακήν. Ὁ διχασμὸς οὗτος ἦτο βεβαίως λυπηρὸς καὶ προσπάθειαι εἶχον καταβληθῇ πρὸς ἄρσιν αὐτοῦ, π. χ. περὶ τὸ 154 εὑρισκομένου τοῦ Σμύρνης Πολυκάρπου ἐν Ρώμῃ. Ὁ πάπας Ἀνίκητος μεγάλας κατέβαλε προσπαθείας ὅπως μεταπείσῃ τὸν Πολύκαρπον, ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ· ἀπεχωρίσθησαν δὲ φιλίως προσενεγκόντος μάλιστα τοῦ Ἀνικήτου τῷ Πολυκάρπῳ τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν τῇ τελέσει τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας (Εὐσεβ. ἐκκλησ. ἱστορία).

Τῷ 196 ἀνακινηθέντος καὶ αὖθις τοῦ ζητήματος συνεκροτήθησαν πολλαὶ σύνοδοι, ὅπως πεισθῶσιν οἱ πάντες νὰ ἑορτάζωσι τὸ Ἀναστάσιμον Πάσχα τὴν Κυριακὴν (4).

---

(4) Περὶ τῶν τοιούτων Συνόδων καὶ τοῦ κύρους αὐτῶν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἐκκλησίαν γράφει ὁ Ἀλεξανδρείας Διονύσιος πρὸς τὸν Ρώμης Σίξτον Β', «καὶ σκόπει τὸ μέγεθος τοῦ ἀτοπήματος (τῆς ἀξιώσεως τοῦ πάπα Στεφάνου περὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν αἱρετικῶν). Οὔτε δόγματα περὶ τούτων γέγονεν ἐν ταῖς μεγίσταις τῶν ἐπισκόπων συνόδοις ὡς πυνθάνομαι» (Εὐσέβ. ἐκκλησ. ἱστορ. Ε'). Τοιούτων συνόδων ἐπιστολὰς ἀναγινώσκομεν τῶν Ἀφρικανῶν Πατέρων πρὸς τὸν πάπαν Στέφανον (Κυπριανοῦ ἐπιστολὴ 64), πρὸς τὸν ἐν Ἱσπανίᾳ κλῆρον καὶ λαὸν τοῦ αὐτοῦ (ἐπιστολὴ 68), τοῦ Μ. Βασιλείου πρὸς τοὺς ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ Ἐπισκόπους, τοῦ Ρώμης ἐπισκόπου σὺν τοῖς ἀπὸ τῆς Δύσεως ἱερεῦσι περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος (Σωζομένου κεφ. Στ'). Διότι ἐν ἁπάσῃ τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ μέχρι τοῦ σχίσματος οἱ Πρόεδροι τῶν

Αἴφνης ὁ πάπας Βίκτωρ στηριζόμενος ἐπὶ τῶν συνοδικῶν του ἀποφάσεων γράφει πρὸς τὸν Ἐφέσου Πολυκράτην τραχυτάτην ἐπιστολήν, ἀπειλῶν αὐτόν τε καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ δι' ἀποκοπῆς ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας ἐὰν δὲν ἔπαυον ἑορτάζοντες τὸ Πάσχα τῇ 14η Νισάν. Ἀπετείνετο δὲ ὁ Βίκτωρ πρὸς τὸν Ἐφέσου ὡς ἔξαρχον τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ Ἐκκλησιῶν, καθόσον εἰς αὐτὸν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀποχωρῶν ἐξ Ἀσίας εἶχεν ἐμπιστευθῇ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἐκκλησιῶν, καθὰ πιστοῦται ἐκ τῶν Πράξεων, καθὼς εἰς τὸν Κορίνθου εἶχεν ἐμπιστευθῇ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἐν Ἀχαΐᾳ Ἐκκλησιῶν.

Ἡ πρᾶξις τοῦ Βίκτωρος, ἥτις θὰ ἦτο φυσικὴ μόνον ἂν ὁ Βίκτωρ ἀνεγνωρίζετο ὡς ἀλάθητος ἀρχηγὸς τῆς ὅλης Ἐκκλησίας, κατέπληξε τοὺς πάντας καὶ ἁπανταχόθεν ἐξηγέρθησαν κατ' αὐτοῦ· «οὐ πᾶσι τοῖς Ἐπισκόποις ταῦτα ἠρέσκετο» (Εὐσέβ. Ἐκκλ. ἱστ.) «οὐ πτύρομαι ἐπὶ τοῖς καταπλησσομένοις» ἀπαντᾷ ὁ Ἐφέσου Πολυκράτης πρὸς τὰς ἀπειλητικὰς ἐπιστολὰς τοῦ Βίκτωρος. Ὁ Λουγδούνου Εἰρηναῖος ἐκπροσωπῶν τὴν γνώμην τῶν Ἐκκλησιῶν Γαλλίας ἐπετίμησεν αὐστηρῶς τὸν Βίκτωρα, τοῦτον ἐμιμήθησαν κατὰ σύστασίν του καὶ οἱ λοιποὶ Ἐπίσκοποι ἐπιτεθέντες σύσσωμοι κατὰ τοῦ Βίκτωρος, «ἀντιπαρακελευόμενοι» αὐτὸν ὥστε οὗτος, ἀντὶ νὰ προβάλῃ τὰ δικαιώματα τοῦ Πέτρου καὶ τῆς διαδοχῆς αὐτοῦ, νὰ περιμαζευθῇ ἐν τῷ κελύφει του ὑποχωρῶν καὶ νὰ σιγήσῃ. Ἡ δὲ συνήθεια τοῦ ἐπιτελεῖν τὸ Πάσχα τῇ 14 Νισὰν ἐσυνεχίσθη ἐπὶ 130 ἔτη μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς πρώτης ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. «Ἐκ προσώπου ὧν ἡγεῖτο κατὰ τὴν Γαλλίαν ἀδελφῶν, ἐπιστέλλει (ὁ Εἰρηναῖος) .... τῷ γε Βίκτωρι προσηκόντως ὡς μὴ ἀποκόπτει ἄλλας Ἐκκλησίας Θεοῦ, ἀρχαίου ἔθους πα-

---

ἐξεχουσῶν Ἐκκλησιῶν οὐδέποτε ἐνήργουν ἰδίᾳ πρωτοβουλίᾳ, ἀλλ' ἀείποτε συνεκάλουν τοὺς ἰδίους ἐπισκόπους καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν ἐξήγγελλον καὶ ἐξετέλουν.

Ἡ πληθώρα δὲ αὕτη τῶν συνόδων ἰδίᾳ ἐν Ἀνατολῇ πρὸς ἐπίλυσιν παντὸς ἐνσκήπτοντος ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος, ἥν τινα πληθώραν βεβαιοῖ ὁ ἀρχαιότατος λατίνος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς Τερτυλλιανὸς (**de jejunius**), μαρτυρεῖ πρὸς τούτοις καὶ ἕτερόν τι· ὅτι τὸ παπικὸν Πρωτεῖον ἦτο ἄγνωστόν τι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Διότι ἄλλως ἀντὶ τοσαύτης πληθώρας συνόδων θὰ προσέφευγον ἁπλούστατα εἰς τὸ ἐν Ρώμῃ μαντεῖον καὶ ὁ χρησμὸς τῆς ἐκεῖ ἑδρευούσης Πυθίας θὰ ἐξήρκει πρὸς διακανόνισιν παντὸς δογματικοῦ ἢ κανονικοῦ ζητήματος. Ἀλλά, καθὰ θὰ ἴδωμεν, ὁ ρόλος Πυθίας, ὃν ἐπειράθησαννὰ δια δραματίσωσιν αὐτόκλητοι οἱ ἐπίσκοποι Ρώμης ἐν τοῖς ζητήμασι τοῦ Πάσχα καὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν αἱρετικῶν, ἐναυάγησε καὶ μόνον ἀφθονίαν σκληρῶν ὀνειδισμῶν καὶ προπηλακισμῶν μετὰ κατηγορηματικῶν ἀποκρούσεων τῆς ἀναλήψεως αὐτῶν ἀπεκόμισαν οἱ Ἐπίσκο-Ρώμης.

ράδοσιν ἐπιτηρούσας καὶ πλεῖστα ἕτερα παραινῶν». Καὶ ὁ αὐτὸς Εἰρηναῖος «οὐ μόνον Βίκτωρα καὶ διαφόροις δὲ πλείστοις ἄρχουσιν ἐκκλησιῶν τὰ κατάλληλα δι' ἐπιστολῶν περὶ τοῦ κεκινημένου ζητήματος ὡμίλει» (Εὐσέβ. Ἐκκλ. ἱστ. Ε΄). Καὶ ἐν τῇ δίκῃ δὲ τοῦ Ἀντιοχείας Παύλου (τοῦ Σαμοσατέως) οὐδεμία συμμετοχὴ ἢ ἀνάμιξις τῶν ἐπισκόπων Ῥώμης παρετηρήθη. Καὶ ὅμως ἐπρόκειτο περὶ τῆς πρώτης ἀποστολικῆς ἕδρας τῆς ἀνατολῆς, ἧς εἶχεν ἐπισκοπήσῃ κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ ἑπταετίαν αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος Πέτρος.

(Ἕπεται συνέχεια).

Ἀκούομεν τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς διδασκάλους. Καὶ τὸ κάμνομεν, διότι αἰσθανόμεθα ὅτι εἶναι γονεῖς μας καὶ διδάσκαλοί μας. Λοιπόν, εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας, ἡ αὐθεντία των προέρχεται, οὐχὶ ἐξ αὐτῶν τούτων, ἀλλ' ἐκ τῆς θέσεώς των ἐν σχέσει πρὸς ἡμᾶς. Κατέχουν ὡρισμένην θέσιν : Ἐντεῦθεν πηγάζει τὸ πρόσταγμα, μὲ δύναμιν διϊσδυτικήν. Μὲ ἄλλας λέξεις, γονεῖς καὶ διδάσκαλοι παρουσιάζονται ἐνεργοῦντες ὡς ἀπεσταλμένοι, ὡς πρεσβευταί. Δὲν τὸ ἀντιλαμβανόμεθα καθαρά, ἀλλ' ὄπισθεν τῶν γονέων μας καὶ τῶν διδασκάλων μαντεύομεν κάτι τὸ τεράστιον ἢ μᾶλλον τὸ ἀόριστον, τὸ ὁποῖον βαρύνει ἐφ' ἡμᾶς μὲ ὅλον τὸν ὄγκον του διὰ τῆς μεσολαβήσεως αὐτῶν.

(Henry Bergson).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑΙ ΧΟΡΟΣΤΑΣΙΑΙ

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ ἐν Ξυλοπόρτῃ ἑορτάζοντι Ἱερῷ Ναῷ. Διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Πατριαρχείου ἡ Ξυλόπορτα εἶναι ἐπίσημος τόπος, διότι ἐν αὐτῇ εἶχε τὴν ἕδραν του τοῦτο ἀπὸ τοῦ 1597 μέχρι τοῦ 1601, ὅτε ἐγκατεστάθη ἐν Φαναρίῳ.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἡ Κοινότης ἐδεξιώθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα μετὰ ἐξαιρετικῶν τιμῶν καὶ βαθείας εὐλαβείας ἐν τῷ Ἐπιτροπικῷ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Ἡ παρουσία τοῦ σεπτοῦ Πρωθιεράρχου ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου καὶ ἡ ἐκ τοῦ σύνεγγυς Πατριαρχικὴ εὐλογία τῶν μόχθων αὐτοῦ ἐνισχύει τὴν διακρίνουσαν αὐτὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν στοργὴν καὶ ἀφοσίωσιν, κρατύνει τὴν πρὸς τὰ ἀξιόζηλα κλίσιν του καὶ ἐνθαρρύνει εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

— Τῇ 2 Ὀκτωβρίου ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἔχουσα μεθ' ἑαυτῆς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνον, ἀντεπεσκέφθη εἰς τὸ ἐν Νεοχωρίῳ θέρετρον αὐτοῦ τὸν Ἐξοχ. Πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγκύρᾳ κ. Σπ. Πολυχρονιάδην, ὅστις ἐπιστρέφων περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς εἰς Ἄγκυραν προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀπεχαιρέτησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέφθησαν τὸν παρόντα μῆνα :

— Ἡ ἐν τῇ Γ' Διαβαλκανικῇ Διασκέψει ἐν Βουκουρεστίῳ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία, ἐπὶ τῇ ἐντεῦθεν διελεύσει αὐτῆς, ἐξ ὀνόματος τῆς ὁποίας προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῇ 19 λήξαντος καὶ ὑπέβαλε βαθύτατα σέβη ὁ Πρόεδρος αὐτῆς Ἐξοχώτατος κ. Ἀλέξανδρος Παπαναστασίου. Μετὰ τῆς Α. Ἐξοχότητος, τιμῆς ἕνεκεν, προσῆλθεν ὁ Ἐξοχώτατος Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγκύρᾳ κ. Σπ. Πολυχρονιάδης. Τὴν ἑπομένην, ἀναχωροῦσαν εἰς Ρουμανίαν, τὴν Ἑλληνικὴν Ἀντιπροσωπείαν προέπεμψεν ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαοδικείας Δωρόθεος μετὰ τοῦ Ὑπογραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου διακόνου Ἀδαμαντίου.

— Οἱ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας κ. κ. Δημήτριος Μπότσαρης, στρατηγὸς καὶ πρώην ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, Π. Ἀργυρόπουλος, πρώην ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, Α. Ἀνδρεάδης, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκός, Δ. Γιαννόπουλος καὶ Ἰ. Λαμπίρης, γερουσιασταί, καὶ Κ. Πετσάλης, βουλευτής.

— Ὁ Ἐξοχ. Πρεσβευτὴς τῆς Οὐγγαρίας ἐν Ἀγκύρᾳ κ. Τάχη ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ εἰς Ἄγκυραν.

— Ὁ ἀνταποκριτὴς τῶν Λονδινείων Τάϊμς κ. J. W. Kernick μετὰ τοῦ κ. R Stokes.

ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΔΩΜΑΤΑ

Ἰδίαις δαπάναις ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκεύασε καὶ ηὐτρέπισε τὰ ἰδιαίτερα Πατριαρχικὰ δώματα. Τὰ ἐπίπλωσεν. Ἐν ἰδιαιτέρᾳ Αἰθούσῃ ἔστησε τὴν ἀτομικὴν Αὐτῆς Βιβλιοθήκην, τὰ μάλιστα ἀξιόλογον, ἀπηρτισμένην ἐκ πολλῶν χιλιάδων ἐπιστημονικῶν βιβλίων, ἀφορώντων τὴν ἱστορίαν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας. Τὴν Βιβλιοθήκην ταύτην, ὁσημέραι πλουτιζομένην, ἡ Α. Θ. Παναγιότης θέλει ἀφιερώσῃ ὡς πολύτιμον κτῆμα εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Οἶκον.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ ἀπὸ 18ης παρόντος μηνὸς συνεδρίᾳ αὐτῆς ἐξέφρασε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ τούτῳ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκ τῆς ἡμετέρας πόλεως διελεύσεως τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑπάτου Ἁρμοστοῦ τῆς Γαλλίας ἐν Συρίᾳ κ. Ponceau, ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπεσκέφθη τὴν Α. Ἐξοχότητα ἐν τῇ Γαλλικῇ Πρεσβείᾳ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως Γεννάδιος ἐν συνοδείᾳ τοῦ Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων Σπ. Κωνσταντινίδου καὶ μετέδωκε τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ προσρήσεις. Διεβίβασε δὲ τῇ Α. Ἐξοχότητι τὴν θερμὴν παράκλησιν τῆς Ἐκκλησίας ὅπως μὴ ἀναβάλῃ περαιτέρω τὴν καὶ ἀπὸ μέρους τῆς ἐν Συρίᾳ Γαλλικῆς ἐντολῆς ἀναγνώρισιν τοῦ κοινῇ ὑπὸ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἀναγνωρισθέντος νομίμου καὶ κανονικοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Ἀλεξάνδρου.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΙΜΒΡΟΥ

Κληθεὶς διὰ τὴν ἀπὸ 1ης τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου συνοδικὴν περίοδον ὡς μέλος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἀφίκετο περὶ τὰ μέσα Ὀκτωβρίου ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ὁ Σεβ. Μ/της Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος.

Ἐπὶ Συνόδου ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσαγορεύουσα τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐχαιρέτησεν ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν συνοδικῶν αὐτῆς καθηκόντων. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ἐξέφρασεν αὐτῇ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐν τῇ θεοσώστῳ Ἐπαρχίᾳ τῆς Α. Σεβασμιότητος πατρικὴν ποιμαντορίαν αὐτῆς.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Αἰτήσει τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μαξίμου, διὰ Πατριαρχικοῦ Πιττακίου ἐξεφράσθη ἡ Ἐκκλησιαστικὴ εὐαρέσκεια τῷ κ. Κλεάνθει Κωνσταντινίδῃ, ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος Χαλκηδόνος, διὰ γενναιόφρονας προσφορὰς αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Κοινότητος.

Η ΑΘΩΝΙΑΣ ΣΧΟΛΗ

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους ὁ Σχολάρχης τῆς Ἀθωνιάδος Ἱερατικῆς Σχολῆς Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Παντοκρατορινὸς διὰ τηλεγραφήματος ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ σέβη τῆς Σχολῆς καὶ ἐξῃτήσατο ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτῆς τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπεστάλη κατάλληλον Πατριαρχικὸν τηλεγράφημα.

Τὸ Ἅγιον Ὄρος ἀποτελεῖ τιμαλφῆ τῆς Ἐκκλησίας περιοχὴν καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ὕπαρξις καὶ λειτουργία τῆς Ἀθωνιάδος παρακολουθεῖται παρ' αὐτῆς μετ' ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ἀφιχθεὶς ἐνταῦθα ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης Φιλόθεος Ἱερείδης. Ἡ Α. Πανοσιολογιότης ἐφιλοξενήθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

ΚΑΝΟΝΙΚΑΙ ΑΔΕΙΑΙ

—Τυχὼν κανονικῆς ἀδείας ἀπουσίασεν ἐπὶ εἰκοσιπενθήμερον ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἐλαίας Ἀγαθάγγελος, μεταβὰς εἰς Θεσσαλονίκην.

—Ἀνεχώρησεν εἰς Ἑλλάδα ἐπ' ἀδείᾳ ὁ Ἀρχειοφύλαξ τῶν Πατριαρχείων Θεοφ. Ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως Γεννάδιος.

ΕΟΡΤΑΙ

—Τὸν ἑορτάσαντα τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ Σεβ. Μ/την Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβον ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη ἐπισκεφθεῖσα αὐτὸν αὐτοπροσώπως.

— Διὰ καταλλήλων γραμμάτων τὰ συγχαρητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διεβιβάσθησαν τοῖς ἑορτάσασι Σεβ. Μ/ταις Μηθύμνης Διονυσίῳ, Μιτυλήνης Ἰακώβῳ καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως Γερβασίῳ.

— Τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ τὰ συγχαρητήρια διεβίβασεν εἰς τὸν ἑορτάσαντα ὁμοίως Ἄρχοντα Πρωτοψάλτην Ἰάκωβον Ναυπλιώτην ὁ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Πανοσιολ. Διάκονος Ἀδαμάντιος.

ΑΡΓΙΑ

Εἰς τὸν διάκονον τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ταταούλων Δημήτριον Προύσαλην ἐπεβλήθη μηνιαία ἀργία μετὰ στερήσεως τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ (18 Σεπτεμβρίου—18 Ὀκτωβρίου).

ΚΑΘΑΙΡΕΣΙΣ

Καθῃρέθη ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης ὁ διάκονος τῆς Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ Εὐσέβιος Βοσκόπουλος.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΠΑΡΟΙΚΙΑ

Εἰς τὸν ἐνταῦθα Ἀγγλικανικὸν Ναὸν ὁ φιλότιμος Πρωθιερεὺς τῆς Ἀγγλικανικῆς Παροικίας κ. Pollard ἵδρυσε κομψὸν Παρεκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τὴν 30ὴν δὲ Ὀκτωβρίου ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια αὐτοῦ.

Εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, κατόπιν προσκλήσεως, παρέστη ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Μ/της Λαοδικείας Δωρόθεος μετὰ τοῦ Κωδικογράφου τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου διακόνου Θεοφάνους καὶ τοῦ ἄρχοντος Χαρτουλαρίου κ. Γ. Χόλλεμπαχ. Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν εἰς τὰ ἐγκαίνια θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ παρεκκλησίῳ ἡ Α. Σεβασμιότης ἀπήγγειλε τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν ηὐλόγησε τὸ ἐκκλησίασμα.

Ο ΕΝ ΒΑΛΑΤΑι ΑΡΜΕΝΙΚΟΣ ΝΑΟΣ

Τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου ἑωρτάσθη ἡ τριακοσιοστὴ ἐπετηρὶς τοῦ ἐν Βαλατᾷ ἀρμενικοῦ ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν. Προεξῆρχεν ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρμένιος Πατριάρχης κ. Μεσρὼπ Ναρλιάν.

Ἡ θεία λειτουργία καὶ ἡ ὅλη τελετὴ ἐτελέσθησαν ἐν μεγάλῃ κατανύξει. Ἔψαλε χορὸς ἑξηκονταμελής, καλῶς κατηρτισμένος μὲ προπόνησιν ἐπιστημονικήν, πειθαρχημένος, μὲ φωνὰς ἐξαισίας, ὑπὸ τὴν διοίκησιν προσώπου ἱκανοῦ. Τὰ μέλη τοῦ χοροῦ ἦσαν γραφικώτατα περιβεβλημένα μὲ ἔγχρωμα στιχάρια. Τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν προήρχοντο ἐξ οἰκογενειῶν ἀριστοκρατῶν. Παρὰ τοῖς Ἀρμενίοις ἐπικρατεῖ τὸ ὡραῖον ἔθιμον νὰ θεωρῆται ὑπάτη τιμὴ ἡ ἐν τῷ ναῷ, εἴτε ἐν τῷ χορῷ εἴτε ἐν τῇ λαμπαδηφορίᾳ, διακονία. Ἡ ἐναλλαγὴ μελῳδιῶν ἔκ τε τοῦ ἱεροῦ Βήματος καὶ τοῦ χοροῦ, ὡς ἐπίσης μονῳδιῶν ἐκτελεσθεισῶν ὑπὸ ἐξαιρέτων φωνῶν πρὸς πολύφωνα ᾄσματα τοῦ χοροῦ προσέδιδον μεγάλην ἔξαρσιν εἰς τὸ μουσικὸν μέρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Πατριαρχ. τελετουργικὴ ἀμφίεσις ὡλοκληρώνετο θαυμασίως μὲ τὰ χρυσοκέντητα πέδιλα.

Κατόπιν προσκλήσεως εἰς τὴν πανήγυριν ταύτην, ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου παρέστη ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μ/της Λαοδικείας Δωρόθεος μετὰ τοῦ Ὑπογραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Πανοσ. διακόνου Ἀδαμαντίου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου Ἐ. Μαυρίδου. Ἐν τῷ Ἐπιτροπικῷ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ παρετέθη εἰς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην γεῦμα, ἐν ᾧ παρεκάθησαν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Ἡ Α. Μακαριότης ἐξέφρασε θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν προφρόνως ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπιδειχθεῖσαν τιμήν, διηρώτησε μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος τὰ περὶ τῆς ὑγείας Αὐτῆς καὶ ἐξέφρασε τὸν πόθον νὰ ἐπισκεφθῇ Αὐτὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΙΕΡΕΩΣ

Πλήρης ἡμερῶν, περίπου ἐνενηκοντούτης, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ τῇ 27 Ὀκτωβρίου ὁ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Παναγίας τῆς Καμαριωτίσσης ἐφημερεύων Ἱερομόναχος Ἀθανάσιος.

Τῆς κηδείας αὐτοῦ, γενομένης ἐκκλησιαστικῇ δαπάνῃ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ, προέστη ὁ Σεβ. Μ/της Πριγκηποννήσων Θωμᾶς. Ἐνεταφιάσθη ἐν τῷ Κοινοτικῷ Νεκροταφείῳ Χάλκης.

Ὁ ἀείμνηστος, ἀπέριττος τὸν χαρακτῆρα, ἀφωσιωμένος εἰς τὴν ἱερὰν διακονίαν, προσηνὴς τοὺς τρόπους, ἀφῆκε μνήμην ἀγαθοῦ ἱερέως.